

ÅMLI KOMMUNE

- BYGDA FOR ALLE

Handlingsprogram og økonomiplan 2020-2023 Årsbudsjett 2020

Vedteke i kommunestyret 19.12.2019, sak K 19/142

INNHALD:

1 Rådmannen si innleiing	5
2 Einingane	6
<i>Rådmannens stab .....</i>	6
<i>Eining for oppvekst .....</i>	9
<i>Eining for helse- og omsorg .....</i>	10
<i>Eining for habilitering og ressurs .....</i>	13
<i>Eining for samfunn .....</i>	15
3 Tiltak i handlingsprogrammet	17
<i>Kommentarar til tiltaka .....</i>	19
4 Økonomiske føresetnader for økonomiplanen med nøkkeltal	24
<i>Inntektssystemet .....</i>	24
<i>Eigedomsskatt .....</i>	28
<i>Driftsinntekter .....</i>	29
<i>Driftsutgifter .....</i>	29
<i>Fond .....</i>	30
<i>Netto driftsrammer fordelt på avdelingane .....</i>	30
<i>Lånegjeld og investeringar .....</i>	30
<i>Løns- og prisføresetnader .....</i>	31
<i>Bevilgningsoversikt drift etter forskriftens § 5-4 .....</i>	32
5 Årsbudsjett 2020	35
<i>Investeringsbudsjettet 2020-2023 .....</i>	35

Framsidedfoto: Svein Mortensen

Kommunestyret sitt vedtak 19.12.2019, sak K 19/142

Handlingsprogram og økonomiplan 2020-2023 og årsbudsjett 2020 vert vedteke slik det ligg føre. Åmli kommune sitt budsjett for 2020 vert vedteke med ei netto driftsramme for einingane på kr 152 160 628. Beløpet fordeler seg med følgjande netto driftsrammer for einingane:

Resultateining	Budsjett 2019	% av nto. dr. utg.	Budsjett 2020	% av nto. dr. utg.
Rådmannen sin stab	19 561 300	13,40	20 254 669	13,31
Oppvekst	49 007 600	33,57	47 821 637	31,43
Helse og velferd	38 754 500	26,55	42 794 650	28,12
Habilitering og ressurs	20 694 358	14,17	21 578 138	14,18
Samfunnsavdelinga	17 977 202	12,31	19 711 534	12,95
Økonomisjef/Skateoppkrever	-145 994 957	100,00	-152 160 628	100,00
	0		0	

Investeringsbudsjettet med forslag til finansiering vert vedteke i tråd med rådmannen sitt framlegg.

Pkt 7 endres til: Skolen sparer inn tilsvarende 40% lederressurs fra 1. august 2020.

Tiltak	2020	2021	2022	2023
46B Kjørkeleg fellesråd	70000			
6 Gratis SFO i kjernetid	-50000	-100000	-100000	-100000
5 Auka brukarbetaling SFO	175000	175000	175000	175000
* Auka tilskot Åmli Bygdetun, Grånheia	8000	8000	8000	8000
** Brukarbetaling kulturskulen	13000			
*** Utstyr Oasen, div kjøkken	25000			
**** Lydanlegg Elvarheim	15000			
19/132 Private reguleringsplanar	46000	46000	46000	46000
47 Eigedomsskatt utan botnfrådrag	-1352000	-1352000	-1352000	-1352000
Avsett til disposisjonsfond	1050000	1223000	1223000	1223000
	0	0	0	0

Det blir i tillegg eit mindreforbruk av fondsmidlar etter at Biozin har varsla at dei går inn med kr 175000 til kartlegging av trafikksikringstiltak på Simonstad.

Tiltak 46b: Åmli Fellesråd får ei ekstraløyving på kr 70.000 for å dekke inn kostnadsauke og diakonstilling.

Tiltak 6: Gratis SFO i kjernetid blir avvika frå skulestart 2020. Det er nå innført midtskyss. Manglande midtskyss var hovudargumentet for å ha gratis SFO i kjernetida.

Tiltak 5: Det vert ikkje auka brukarbetaling no. Dersom rådmannen ønskjer å auka brukarbetaling eller endre søskenmoderasjon, må dette kome som eiga sak til kommunestyret.

Tiltak *: Auka tilskot til Åmli Bygdetun i tråd med søknad datert 12/11 2019.

Tiltak **:: Brukarbetaling kulturskulen vert ikkje endra no. Dersom rådmannen ønskjer å endre satsane for kulturskulen på eit seinare tidspunkt, må dette kome som eiga sak til kommunestyret.

Tiltak***: Utstyr i Oasen kr 25000. I dag manglar alt av kjøkkenutstyr mm.

Tiltak****: Det viser seg at mange har problem med å høyre når det er arrangement på Elvarheim. Kulturkonsulenten meiner at dette vil betrast med teleslynge.

Sak 19/132: For å motivere private og bedrifter til å lage reguleringsplanar vert prisen sett ned frå kr 53000 til 30000. Prisen i Nissedal for enkel reguleringsplan er og kr 30000. Det er tatt høgde for 2 planar pr år.

Tiltak 47: Kommunen har fått pålegg av regjeringa å redusere eigedomsskatten på hus og hytter med 30 %. I tillegg mistar vi inntekter frå maskinskatten på verker og bruk. For å oppretthalde eit godt tenestetilbod for innbyggarane i heile kommunen, må vi fjerne botnfrådraget. Totalt blir då inntektene frå eigedomsskatt på hus og hytter lik sum som i 2019.

Ny sak 2020:

Før neste års budsjett må vi ha ei sak angående universell utforming på Elvarheim som sikrar heis opp til storsalen og tilgang til handikaptalett. Dett må sjåast i samanheng med planane for formidlingssenter for bruk og vern av skog.

Ny sak 2020:

Bosettingstiltak

I forbindelse med etablering av Biozin på Simonstad er det viktig for Åmli kommune å kunne tilby attraktive tomter innenfor pendleravstand til byen for dei som kunne tenke seg å bu i Åmli der en person jobber på Simonstad og den andre jobber feks. i byen (ca 40 km til Arendal og 24 km til Tvedestrand).

Kommunen bør rette fokus på området i ytre Åmli.

Her har kommunen sjansen til å få nye familier på innsiden av kommunegrensa som ønsker å ha det litt landlig samtidig ikke langt fra byen.

Kommunen har et byggefelt på Selåsvatn med to tomter igjen som blei etablert for snart 30 år siden med gode muligheter for utvidelse.

På dei 30 åra har det ikke blitt gjort noe for å gjør feltet attraktivt.

Kommunen bør få på plass lys, asfalt som dei fleste andre felta har, og etterhvert nærmiljøanlegg for å legge til rette for barnefamilier.

Det utredes mulighet for gatelys, asfalt og nærmiljøanlegg i kommunens byggefelt på Selåsvatn. Vi ønsker kostnadsoverslag på disse tiltakene.

Åmli kommune innfører kommunal kontantstøtte frå hausten 2020 under føresetnad av at dette er økonomisk forsvarleg. Støtta kjem i tillegg til statleg kontantstøtte. Kontantstøtta vil bli gitt etter eitt av tre alternativ:

Alternativ 1:

For barn mellom 13 og 36 mnd., med kr 7 500 pr. mnd. for 100% uttak, og med same avkortingsreglar som for den statlege kontantstøtta (80%, 60%, 40% eller 20%).

Alternativ 2:

Kommunal kontantstøtte som i alternativ 1, men bare gitt for barn frå 13 til 24 mnd.

Alternativ 3:

Kommunal kontantstøtte som i alternativ 1, men bare gitt for barn frå 24 til 36 mnd.

Så raskt som råd, og i god tid før søknadsfristen for opptak til barnehage frå hausten 2020, skal kommunen gjennomføre ei spørjeundersøking blant foreldre/føresette med barn i aktuelle aldersgrupper (fødd etter 01.08.17) om ønska bruk av dei alternative kontantstøtteordningane. Det skal også undersøkast kva alternativ (bruk av barnehage fulltid, deltid eller ingen bruk) som ville vore aktuelt om det ikkje var blitt innført ei kommunal kontantstøtteordning.

Svara vil avjere omfangert av ordninga, alternativ 1, 2 eller 3, ut frå oppslutnad og ut frå om alternativet sikrar at ordninga blir sjølvfinansiert.

Kommunestyret tek stilling til val av alternativ seinast ved budsjettreguleringa i juni (1.tertial), og gjer då nødvendige omposteringar i budsjettet som fylgje av vedtaket.

Taldelen og hovudoversiktane er endra i tråd med kommunestyret sitt vedtak frå og med side 17.

1 Rådmannen si innleiing

Til tross for relativt gode regnskapsresultater de siste årene gir regjeringenes prognoser for kommunale inntekter fremover i tid ikke grunnlag for å kunne videreføre kommunens tjenestevolum innenfor alle tjenestenivåer på nåværende nivå. Utsiktene i økonomiplanperioden vil bli økonomisk krevende.

Kommunestyre vedtar netto driftsramme for hver av kommunens tjenesteproduiserende enheter. Det forslaget som her legges fram har svært stramme rammer til alle. Når rådmannen likevel anbefaler kommunestyre å vedta det som legges fram, skyldes det først og fremst at utsiktene framover tilsier ytterligere innstramning av de økonomiske rammene. Tjenestebehovet til en voksende eldrebefolkning og nye lovpålagte oppgaver vil presse utgiftene opp, og så langt en kan se utover i økonomiplanperioden kan en ikke se at inntektsutviklingen vil bli tilsvarende.

Rådmannen legger til grunn at arbeidet med kontinuerlig forbedring og effektivisering av tjenestene, forsterkes. Videre er det viktig å se på struktur, tjenestenivå og hvordan tjeneste for fremtiden skal drives for å kunne møte utfordringene. De stramme rammene i budsjett/handlingsprogram som legges fram er slik at presset på å få til omstilling blir større enn vi har opplevd tidligere. Dersom en ikke får til omstilling vil det fremover i økonomiplanperioden være vanskelig å skape ett handlingsrom.

Samtidig som vi er i en økonomisk krevende situasjon går vi inn i en viktig periode hvor ikke bare intern omstilling, men også videre utvikling vil stå sentralt. I 2020 vil Åmli kommune være en del av ett Agder, den videregående skolen legges ned fra samme år, og vi står potensielt foran en stor industrietablering på Jordøya. Alt dette representerer både store muligheter og utfordringer for Åmli og må behandles i en helhetlig plan noe rådmannen har lagt vekt på i budsjettet og i økonomiplanperioden.

Åmli 07.11.19

Christina Ødegård
Rådmann

2 Einingane

Rådmannens stab

Rammeområde 2020 – Rådmannen sin stab

Framlegg til årsbudsjett for 2020 har ei ramme på 20.254.669,-.

Budsjettet for rådmannen sin stab og som blei vedteke i desember 2018 hadde ei ramme på 19.561.300,-.

Det er ei auke på 4,7% i høve til revidert budsjett 2019 (1.tertial) og kan i all hovudsak forklarast med:

- Auka avsetning til lønnsoppgjer med **451.000,-**
- Auka overføring til IKT-Agder med **300.000,-**

Elles er framlegg til budsjett for 2020 i all hovudsak ei vidareføring av drifta frå 2019.

Statlege føringar jf. Proposisjon 1 til statsbudsjettet frå KMD

«For å bidra til en enklere hverdag, fortsetter regjeringen arbeidet med å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor». «Målet er ein enklare kvardag for folk flest.»

Digitaliseringsrundskrivet frå KMD føreset eit digitalt førsteval i all kommunikasjon med innbyggjarar og næringsliv og klare forventningar om auka innsats frå kommunane på dette området.

Auka bruk av informasjonsteknologi:

Her vil auka lokal bruk av informasjonsteknologi vere eit viktig verkemedel. Auka bruk av informasjonsteknologi handlar om å ta i bruk nye og betre tenester i kommunen si forvaltning og i høve til innbyggjarar og næringsliv. Digitalisering av offentlege tenester *«skal prioritere brukarretta tenester.»*

Det er avsett midlar til StimuLab som skal stimulere til innovasjon og tenestedesign i offentlig sektor.

187,9 mill. i 2020 til medfinansiering for digitaliseringsprosjekt i samarbeid med KS, kalla DigiFin. Åmli er med på denne ordninga og betaler ein liten årleg kontingent. Gjeld m.a. prosjekta DigiHelse, Digisos og Minside.

Kommentar: Det er viktig å ha ein stor kommunal part, representert med KS ovanfor statleg sektor slik at det blir ein god dialog og utvikla nye løysingar som er tilpassa kommunane sine behov.

Innføring av heildigitale innkjøpsprosessar. For Åmli blir dette handtera av OFA (offentlige innkjøp i Agder) for alle avtalar vi er med på. I tillegg har prosjektleiarar i Samfunn ein del byggeprosjekt lokalt med bruk av den nye digitale løysinga.

Regjeringa foreslår også 50 mill. til vidare breibåndutbygging og mål om at 90% av husstandane skal ha tilbod om 100 Mbit/s nedlasting.

«Forvaltningen må styrke arbeidet med informasjonsforvaltning og deling av offentlige data. Dette er viktig for å nå det langsiktige målet om at innbyggere og næringsliv skal gi samme informasjon kun én gang. Gjenbruk av data må også økes på tvers av statlig og kommunal sektor.»

Kommentar:

Overgang til digital post blei tatt i bruk i Åmli i 2016 og det vil bli lagt til rette for auka bruk av elektroniske løysingar i økonomiplanperioden.

Arbeidet med å forenkle og forbedre dei kommunale tenestene er i stor grad felles for alle kommunane og der arbeidet må koordinerast av IKT-samarbeidet. Fokus vil gå på forenkling av tenestene, auka bruk av informasjonsteknologi og langt fleire sjølvbetente løysingar for brukarar av kommunale tenester.

Auka digitaliseringskraft handlar mykje om å forenkle kommunal tenesteproduksjon der det er mogeleg og ikkje minst ta i bruk fleire digitale tenester og 24/7-tilbod.

I 2020 vil alle kommunane i IKT-samarbeidet i IKT-Agder ha felles programvare. Det har vore eit arbeid som tilsette i rådmannen sin stab har bruka mykje tid på i 2019.

Regionreform:

Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommunar blir Agder fylkeskommune frå 1.1.2020 og arbeidet med å førebu regionreforma er godt i gong.

Det er også viktig for kommunane å posisjonere seg i høve til den nye fylkeskommunen. Interkommunalt samarbeid som til dømes Østre Agder og vedteke endringar i dette samarbeidet er eit viktig punkt her.

Samfunnstryggleik og beredskap:

Det er auka fokus på kommunane sine plikter og med tilsyn frå Fylkesmannen.

Kommentar:

Åmli kommune har oppdatert overordna beredskapsplan og risiko- og sårbarhetsanalysar. Kommunen må ha fokus på å halde desse planane oppdaterte og med årlege øvingar. Det var ei beredskapsøving i regi av Fylkesmannen si beredskapsavdeling i 2019 med øving av kommunen si kriseleiing.

I 2020 vil Fylkesmannen si beredskapsavdeling ha tilsyn og gjennomgang av kommunen sine beredskapsplanar.

Fornyng, forenkling og forbetring av kommunale tenester:

Kommunen kan søkje Fylkesmannen om skjønnsmiddel til utvikling av nye og forbetra tenester for å løyse dei utfordringane lokalsamfunnet står ovanfor.

Statlege tilskot til lokale partiorganisasjonar:

Fylkesmannen utbetalar tilskot til lokale parti og ordninga er vidareført og med ei lita auke i tilskotet.

Kommentar: Det er òg sett av 37.500 i lokalt tilskot til politiske parti.

Likestilling:

Fylkesmannen skal arbeide aktivt for å fremje likestilling mot ulike diskrimineringsgrunnlag overfor kommunane. Kommunane vil få klarare føringer om å ha likestilling som eigne punkt i aktuelle plandokument.

LIM-planen (likestilling, inkludering og mangfold) som er vedteke av fylkeskommunane gir også klare oppmodingar til kommunane om å følge opp aktuelle tiltak.

Kommentar: Åmli kommunestyre har i 2007 vedteke ei føring om at ingen som hovudregel skal ha mindre enn 40% stilling.

Hovudutfordringar i økonomiplanperioden

- Behalde kompetanse og rekruttere. Det blir behov for å erstatte tilsette som sluttar/går av med pensjon. Det har vore ei fullrevisjon av kommuneplanen i 2019 og med sak til kommunestyret i januar 2020. Framskriving av befolkningstal i eit 10-15 års perspektiv syner at det blir fleire eldre per person i yrkesaktiv alder. Mangel på arbeidskraft kan bli ei utfordring kommunen må ha fokus på.
- Koordinere og lage planar innan folkehelse med 20% stillingsressurs. Plan for folkehelse og levekår i Åmli er viktig for å følgje opp lokale folkehelseutfordringar. Folkehelse vil også vere eit av fokusområda i ny kommuneplan frå 2020. Hovudfokus for folkehelsekoordinator blir å utarbeide oversiktsdokument for folkehelsa i Åmli og tilrå satsingsområde samt følgje opp UngData-undersøkinga.
- Auka krav om bruk av informasjonsteknologi føreset at Åmli er med i eit IKT-samarbeid for å løyse noverande og framtidige krav. I høve til innkjøp, drift og utvikling av nye og betre tenester for innbyggarar og næringsliv vil det bli dyrt å stå utanfor.

Hovudprioriteringar i økonomiplanperioden

- Legge til rette for bruk av ny informasjonsteknologi og sjølvbeteningsløysingar saman med dei andre kommunane i IKT-samarbeidet. Når øst-regionen i 2020 får felles programvare som «gamle» IKT-Agder har vil det vere viktig å utvikle dei digitale løysingane og få fleire heildigitale løysingar.
- Implementere tiltak i strategiplan for betre levekår blant born og unge i framtidige driftsbudsjett og med prioritering av universelle tiltak som har god effekt i høve til målgruppene. Prosjektet ligg no under Oppvekst, men det er også viktig å lykkast med dette arbeidet i høve til eit folkehelseperspektiv.
- Folkehelse vil bli ein viktig del i den nye kommuneplanen frå 2020.
- Vidareutvikle Ungdata-undersøkinga og anna statistikk for å syne utfordringsbilete for kommunen saman med Habilitering og ressurs og eining for Oppvekst
- Følgje opp intensjonane i Heiltidserklæringa som er inngått mellom dei sentrale avtalepartar og som ein viktig del av regionplan Agder 2020.
- Mot slutten av planperioden starte opp arbeid i høve til folketalsframskriving, bruk av ny teknologi/nye arbeidsmetodar i høve til forventa store rekrutteringsutfordringar særleg innan helse- og omsorgstenestene frå 2024 og fram mot 2030.

Eining for oppvekst

Statlege føringar

Barnehage

Auka foreldrebetaling i barnehage med 95 kroner per måned frå 1. januar 2020

- Satsen for foreldrebetaling utgjer frå 1. januar 2020 kr 3135,- mnd.
- Dette utgjer kr - 29.000,- i mindre tilskot for kommunen.

Gratis kjernetid for 2-åringar

- Her er det nasjonalt foreslått løyvd 57,8 millionar
- 20 timar per veke for born frå familiar med låg inntekt:
- Foreslått inntektsgrense 548.500 kr frå 1.8.19. Frå 1.8.20 kr 556.100 kr.
- Alle husstandar med ei samla skattbar inntekt under 574.759 kr vil ha rett til reduksjon i foreldrebetalinga frå 1. januar 2020
-

Kompetanseutvikling.

- Det vert foreslått løyvd 430 mill. kroner til barnehagebasert kompetanseutvikling, der heile personalet saman arbeider med å utvikle den pedagogiske praksisen i den einskilde barnehagen.
- Åmli er med i REKOMP (regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage).

Skule

Vidareutdanning av lærarar

- Satsinga vidareførast i 2020 med 1,5 milliardar til vidareutdanning av lærarar.

Tidleg innsats i skulen auka lærartettleik

Det vert foreslått å løyve 1,3 milliardar til auka lærartettleik. For Åmli utgjer dette om lag kr 327.000,-

Nye læremiddel i skulen

Det vert foreslått 250 millionar til nye læremiddel i skulen. For Åmli vil dette truleg utgjere om lag kr 100.000,-

SFO

Frå skuleåret 2020/21 skal prisen per SFO-plass for elevar på 1. og 2. klasse ikkje vere meir enn 6 prosent av husstandens inntekt. Dette kostar staten 58 millionar kroner i 2020. Dette inneber kr 24.000,- i auka tilskot til kommunen.

Elevar på 5. til 7. trinn med særskilde behov får gratis SFO frå neste skuleår. Det kostar 21 millionar kroner i 2020. Dette inneber kr 9.000,- i auka tilskot for kommunen.

Eining for helse- og omsorg

Statlege føringar:

Målet for dei statlege prioriteringane i statsbudsjettet for 2020, er å skape pasienten sine helse og omsorgstenester. Det er viktig at kvar enkelt pasient får god og trygg helsehjelp. Alle skal ha tilgang til likeverdige helsetenester av god kvalitet.

Gjennom auka bevilgningar, klare prioriteringar og nye løysingar. Målet er å sikre at kvar enkel skal ha trygghet for at gode offentleg finansierte helsetenester er der for seg og familien sin.

Det overordneda målet for dei kommunale helse- og omsorgstenestene er å sikre at innbyggjarane får eit tenestetilbod som er heilhetlig, samanhengande og tilpassa behova til den einskilde brukar.

Kommunehelsetenesta står ovanfor store oppgåver framover. Befolkningssamansetninga er i endring, fleire brukarar vil ha behov for hjelp til å ivareta både fysiske, psykiske og sosiale behov. Kompleksiteten i oppgåveløysninga vil auke.

Den kommunale helse- og omsorgstenesta:

- Legge til rette for at fleire eldre kan bu lenger heime, leve eit aktivt og sjølvstendig liv med tilpassa tenester. Viser til St.meld. 15 «Leve hele livet».
- Leve hele livet har mål om å redusere underernæring, ta tilbake lokal produksjonskjøkken.
- Legge til rette slik at fleire kan bu heime, leve eit aktivt og sjølvstendig liv.
- Auke tilskot til utbygging og rehabilitering av sjukeheim. Tilskot på opptil 70%.
- Tilskot til fleire heildøgns omsorgsplassar.
- Styrke kompetansen til tilsette innan helse og omsorg, og leiarkompetansen. Kompetanseløftet 2020 blir erstatta med nytt kompetanseløft 2021.
- Brukerstyrt personlig assistent skal være eit verktoy for å fremme likestilling og aktivitet i kvardagen.
- Legge til rette slik at ektepar kan bu saman på sjukeheim.
- Viktig å få til ei velfungerande fastlegeordning.
- Utvikle ein standard for kvalitet – ein tryggleiksstandard for sjukeheimar.
- Utvide forsøket med statleg finansiering av omsorgstenester.
- Auke digitaliseringa innan tenesta – ny teknologi vil gi betre moglegheit til å mestre eige liv og helse, og bidra til at fleire kan bu lenger heime.
- Vidarefører arbeidet med å digitalisere helsetenesta – «Ein innbyggjar – ein journal»
- Digitalisering av legemiddelkjeden vil sikre at helsepersonell har riktige legemiddelopplysningar tilgjengeleg. Meld. St. 28 (2014-2015)
- Det utviklast pakkeforløp for nye pasientgrupper.
- Styrke tilbodet til personer med demens og deira pårørande med å auke tal på dagaktivitetsplassar. Dette gir meining og mestring for den enkelte og avlastning for pårørande.
- Auka fokus på habilitering og rehabilitering i kommunen. 300 mill.
- Det blir i større grad arbeidd systematisk med å legge til rette for at forskning skal kome pasientar, brukarar og tenester til gode.
- Auka fokus på at i god helse ligg det mestring. Helse og omsorgstenesta vil i framtida møte fleire brukarar med kronisk sjukdom. Tenesta må tilpasse seg behova, ønska og føresetnade til brukar og pasient.

Helsedepartementet meiner at desse fokusområda vil bidra til å møte behovet for høgare og meir spesifikk kompetanse i kommunen. Det er ei endring i sjukdomsbiletet blant brukarane, med fleire brukarar med samansette diagnoser og komplekse behov.

Kommentarar:

Statsbudsjettet for 2020 har ikkje dei store satsingane på eldreomsorg. I 2020 er dag aktivitetstilbod til demente blitt lovpålagt teneste, og samtidig er dei øyreremerka midla tatt bort, tilskotet kjem via rammeoverføringane. Satsing på digitalisering og kompetanse er område som også Helse og omsorg har fokus på. Blant anna er vi med i anskaffing av Velferdsteknologiske løysingar saman med 30 andre kommunar i Agder. I tillegg har 10 tilsette i kommunen tatt Velferdsteknologi ABC i 2017-18. Og vi har 12 tilsette som tar Velferdsteknologi ABC i dag. Digitalisering på Agder blir lagt merke til, og staten er med på å gi tilskot til prosjektet.

Hovudutfordringar

- Legekontoret har i 4-6 vekers ventetid. Dei statlege føringane seier at det kan vere 5 dagars ventetid hos fastlegen. Fastlegane har idag meir lovpålagt administrasjon enn tidlegare.
- Vi manglar kommuneoverlege-kompetanse, som er kompetanse på samfunnsmedisin og miljøvern. Vi håper på eit interkommunalt samarbeid på området.
- Det å ha rett kompetanse og rett bemanning er viktig, samt det å rekruttere og behalde tilsette.
- Vi har stort fokus på Velferdsteknologi. Åmli er saman med dei andre 30 kommunane på Agder saman om ein felles anskaffing innan ny teknologi som skal gi våre innbyggjarar betre høve til å mestre eige liv og kunne bu lenger heime.
- Heimesjukepleia har fokus på Gode Pasientforløp, dette er for å sikre våre pasientar ein god overgang frå sjukehus til kommune. Samt betre oppfølging i kommunen av dei ulike tenestene. I Gode Pasientforløp er det fokus på informasjonsflyt, lik oppfølging, og oversikt over fasene i forløpet.
- Institusjonen har i 2019 ikkje hatt overbelegg på dei faste plassane. Nivået med 10 langtidsplassar er rett utifrå dagens behov. Vi har hatt ledig plass, og har tatt imot alle utskrivingsklare pasientar frå sjukehuset.
- Institusjonen ser at behov for korttidsplassar og rehabiliteringsplassar er aukande. Kommunane opplever at pasientane har fleire og samansette diagnoser og meir komplekse behov.
- Fokus på ernæring.
- Å auke kompetanse innan velferdsteknologi blir viktig for å kunne møte framtidig digitalisering av tenestene.
- Fokus på tenestenivået innan pleie og omsorg i framtida er viktig. Vi må levere tenester på ein annan måte i framtida når vi får fleire eldre i kommunen.
- Ressursteam innan fagområda: kvardagsrehabilitering, lindrande omsorg og demensomsorg er prioriterte område i 2020.
- Demensteamet i heimesjukepleia har utvikla gode tiltakspakker og gode samarbeidsarenaer.
- Førebyggjande heimebesøk til eldre held fram i 2020.
- Frisklivssentralen er etablert – og i drift.
- Kommunal fysioterapeut arbeider inn mot barnehage og skule ifht tidlig innsats og Kvello-metoden.
- Kommunal fysioterapeut arbeider inn mot eldreomsorgen for å gi brukarane betre mestring i kvardagen.
- Med mange rehabiliteringspasientar på ÅPOS har dette gitt eit auka arbeidspress for fysioteraputen.
- Kommunen må få ergoterapeut i 2020, dette er nå ein lovpålagt teneste.

Hovedprioriteringer i økonomiplanperioden

- Frisklivssentralen driftast saman med legekontor, psykisk helse og folkehelsekoordinator.
- Kommuneoverlege er ein 20% stilling til samfunnsmedisin i Åmli. Nasjonale føringar seier at det minimum bør vere 40%. Oppgåvene er omfattande og krevjande. Det er eit behov for å kjøpe denne tenesta eksternt. Kommuneoverlege har vi ikkje i kommunen i dag. Ei oppgåve for 2020 er å få denne lovpålagte tenesta operativ. Den er og viktig i arbeidet med folkehelse i kommunen.

- Åmli kommune har også i 2019 opplevd ei auke i etterspørsel på legetenesta. Det er ventetid på time opp til 4-6 veker. I 2020 vil det være 2 fastlegar ved kontoret.
- Det planleggast ei ombygging av pasientrom ved ÅPOS.
- Helse og omsorg vil ha fokus på Leve hele livet-reformen og sjå på modellar for å betre kvalitet, kompetanse og kontinuitet i tenesta.
- Heimesjukepleia, ambulerande vaktmeister og heimehjelp er viktige tenester for at eldre og personar med nedsett funksjonsevne kan bu heime lenger.
- Institusjonen har ansvar for korttidspasientar og rehabiliteringspasienter som er svært krevjande.
- Kompetanseheving innan demensomsorgen og kreftomsorgen vil vere to fokusområde i 2020.
- Dagaktivitetsenter for demente blir vidareført med 2 dagar i veka.
- Vidare utvikling av velferdsteknologi og tryggleikspakker for både institusjon og heimebuande i 2020. Dette er eit viktig tiltak for å klare å gi tryggleik og mestring i dagleglivet for den eldre og deira pårørande. Samt at kommunen i framtida må klare å hjelpe fleire brukarar med mindre, eller med det same, tal på tilsette som i dag. Det blir foreslått frå myndighetene at Velferdsteknologi skal være ein integrert del av tenestetilbodet i kommunane innan 2020.
- Legekontor, institusjon og heimesjukepleie har eit samarbeid med NOKLUS som sikrar kvalitet på laboratorieprøver, samt kompetanseheving hos tilsette.
- Viktig å få etablert eit fungerande koordinerande enhet og eit tenestekontor. Dette vil føre til større likhet for våre innbyggjarar i behandling av søknad og tildeling av tenester.
- Viktig med god opplæring/veiledning av koordinatorar som har ansvar for brukarar og Individuell plan innan dei ulike tenesten i kommunen.

Eining for habilitering og ressurs

Statlige føringer

Ressurskrevende tjenester.

- Økt innslagspunktet til (1.361 mill. x 1,036). Økningen tilsier 50.000,- utover ordinær «indeksregulering» med 3,2% (lik lønnsveksten i år). Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80%.
- PU tilskudd: 741.000,-

Kommentar:

Det blir gitt tilbud om tjenester til 25 psykisk utviklingshemmede i Åmli kommune pr. september 2019. Sammenlignet med snittet av rapporterte psykisk utviklingshemmede i Østre Agder kommunene, skulle tallet i Åmli vært 10-11.

Opptreppingsplan for rusfeltet og psykiatri 2016-2020.

- I 2020 foreslås 150 millioner kroner til opptreppingsplan for rusfeltet. Beløpet er styrking av kommunens frie inntekter. Beløpet er begrunnet med behovet for å fullføre den flerårige satsingen på å styrke tjenestene på rusfeltet.
- Fra 1. januar 2020 er det lovfestet at alle kommuner skal ha psykologkompetanse. Det har vært en solid økning i rekruttering av psykologer i kommunene fra 2013-2018. I 2013 hadde 95 kommuner psykolog, i dag er tallet 287. Antall psykologer i norske kommuner har økt fra 130 til 503 i løpet av 5 år. Rekrutteringen har gitt etablering av flere lavterskeltilbud, bedre forebyggende helsearbeid, mer samarbeid med andre kommunale tjenester og med spesialisthelsetjenesten.

Kommentarer:

Det er tilsatt 1 årsverk psykolog i kommunen. Målet med psykolog kompetanse er å styrke kvalitet og kompetanse i det helhetlige og tverrfaglige kommunale arbeidet innen psykisk helse og rus, vold- og traumefeltet. Fra 2020 legges midlene inn i kommunens frie inntekter.

Kommunen har styrket arbeid mot rusfeltet og psykiatri i tråd med opptreppingsplanen. Kommunen fikk ytterligere prosjektmiddel 0,5 årsverk innen rusfeltet i 2019. Tidlig intervensjon ved alvorlig psykiske lidelser krever tett og regelmessig oppfølging for å vurdere symptomer og psykisk status. Det er en gradvis nedtrapping i tilskuddsordningen som blir overført kommunens frie inntekter i sin helhet fra og med 2021.

Tilskudd til frivillighetsentraler.

- Innlemmet i rammetilskuddet. For 2020 blir beløpet for 2019 prisjustert. I tillegg vil ytterligere 7,0 mill. kr. bli fordelt til dette formålet i 2020, ut fra etablering av 17 nye sentraler. Tilskuddet blir fordelt etter ordinære kriterier fra 2021.

Kommentar:

Det vil for de minste kommunene gi en vesentlig reduksjon, mens de største kommunene vil få økte overføringer fra 2021.

Hovedutfordringer

- Oppfølging og drift av 17,3 årsverk som yter tjenester gitt etter Helse- og omsorgstjenesteloven i tilknytning til avdeling for funksjonshemmede. Sammen med rask utvikling og oppfølging av kommunale tjenester i NAV og ansvar for tjenestene innen psykisk helse og rus.
- Plikt for kommunene å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Målet er å få til en forutsigbar oppfølging av lovpålagt aktivitetsplikt for tjenestemottakere under 30 år og legge til rette for aktivitet for alle som mottar stønad etter sosialtjenesteloven.
- Rekruttere og beholde fagkompetanse på de ulike avdelingene.
- Bedre tverrfaglig samarbeid innad i kommunen og bedre samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

- Sikre godt samarbeid og implementering av iverksatte prosjekter i Åmli kommune.
- Utvikle gode rutiner for godt samarbeid mellom NAV kommune i Åmli og NAV stat i Froland. Fokus på gode brukerforløp. Statlig tilstedeværelse i Åmli.
- Små endringer i situasjonene til krevende brukere kan få store konsekvenser for kommunes økonomi på flere områder, både rus/psykisk helse, NAV og tjeneste for funksjonshemmede. Vi er sårbare for tilflytting av ressurskrevende familier med store hjelpebehov.
- Fra og med 2021 er det signalisert at kommunene får overført kr. 35,16 pr. innbygger til frivillighetsarbeid i direkte rammetilskudd fra staten. Beløpet for Åmli kommune vil for 2021 utgjøre ca. kr. 65.000,-. Det er en nedgang for Åmli kommune fra 2020 til 2021 på ca. kr. 430.000,-
- Lik praktisering av tjenestelevering og utvikle koordinerende enhet.

Hovedprioriteringer i økonomiplanperioden

- Restrukturering av fagteam i avdelinger. Fokuserer på motiverte medarbeidere med fokus på fagutvikling. Trivsel og nærvær til arbeidsplassen for den enkelte arbeidstaker.
- Bedre informasjon og kommunikasjonsflyt i enheten.
- Utvikle gruppedynamikk og aktiviteter på dagsenteret for bedre livskvalitet og utvikle miljøet for ulike brukergrupper.
- Fast ordning for forutsigbar oppfølging av aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere sammen med enhet for samfunn. Viser til godt samarbeid og gode resultater i 2019 som foreslås permanent fra og med 2020. Tallet på sosialhjelpsmottakere varierer oftest mellom 0-4 personer. Det er viktig at denne brukergruppen blir fulgt tett opp, kommer raskt ut i aktivitet med tanke på å komme seg ut i videre utdanning eller arbeid.
- Finne videre organisasjonsform og drift av frivillighetsarbeid innenfor gitte forutsetninger fra og med 2021.
- Etablere gode samarbeidsrutiner mellom rus/psykiatri og NAV.
- Ta i bruk digital søknad om økonomisk sosialhjelp (Digisos).
- Viktig å etablere en fungerende Koordinerende enhet og et Tjenestekontor. Dette vil føre til større likhet for våre innbyggere i behandlingen av søknad og tildeling av tjenester. Samarbeid sammen med helse og omsorg.
- Viktig med god opplæring/veiledning av koordinatører som har ansvar for brukere og Individuell plan i de ulike tjenestene i kommunen.

Eining for samfunn

Framlegget til driftsbudsjett 2020 for Samfunn. Enheten har en ramme på kr 19 711 534,- .

Dette er en økning på 9,6 % i forhold til 2019. Økningen kan forklares med politiske vedtak og strukturelle endringer, der overføring av kulturskolen til Samfunn utgjør en vesentlig del av økningen. Resten av økningen er i hovedsak knyttet til ny betalingsmodell og tidligere underbudsjettering for Østre Agder Brannvernssamarbeid (ØABV), som har medført økt kontingent. Som følge av generelle økninger i markedet for eiendomsforsikringer har kommunens premier økt.

Statlege føringar:

- Bio-økonomi: verdiskaping, redusert klimagassutslipp og effektiv utnyttelse av naturressursene, spesielt bio-innblanding i drivstoff.
- Næringslivet: Investeringer og bedriftsutvikling.
- Gården som ressurs. Satsingsområde – lokalmat og Inn på tunet.
- Reiseliv. Opplevelser for enhver smak – satsingsområde – frukt, bær, grønnsaker.
- Ta vare på Kulturarv, kulturvern og kulturlandskap.
- Legge tilrette for Kulturell og kreativ næringsutvikling
- Kulturskole som fremmer mangfold og kulturlivet.
- Bibliotek som er gratis, aktuelt og allsidig.
- Implementere ny krav til drikkevannsforsyning i henhold til ny drikkevannsforskrift.
- Bidra til folkehelse og utjevning av sosiale helseforskjeller gjennom anlegg for idrett og friluftsliv.

Hovudfordringar i økonomiplanperioden

- Implementere mål og strategier fra ny kommuneplan 2019 – 2031 for Åmli kommune.
- Plan- og reguleringsarbeid nye næringsområder og investeringer.
- Holde tritt med utviklingen innen nasjonal bredbånds- og mobilnettutbygging
- Forankre satsing på lokalmat på gårdene.
- Opprettholde høy satsing på nydyrking.
- Hindre spredning av skrantesjuka blant hjortedyr. Arbeide for god vilthelse gjennom forsvarleg forvaltning og handtere meldingar om skadde og sjuke villlevande dyr straks.
- Ta i bruk ny kulturminneplan i arbeidet med bevaring av sårbare kulturminner, samt kulturbasert næringsutvikling i reiselivet.
- Opprettholde det gode besøkstallet ved Åmli Bibliotek.
- Opprettholde og utvikle tilbudet innen kulturskole.
- Opprettholde gode forhold for museums drift og museumsfaglige behov.
- Ta i bruk revidert plan for idrett og fysisk aktivitet i arbeidet med folkehelse og anlegg for idrett og friluftsliv.
- Rekruttere medarbeidere til stillinger i Samfunn.
- Nye byggeprosjekter – utarbeidelse av anbudsdokumenter og arbeidsledelse, finansiering og gjennomføring.
- Gjennomføre vedlikehold og rehabilitering på kommunale bygg, veier og VA-anlegg.

Hovudprioriteringar i økonomiplanperioden

- Fokus på investering og bedriftsutvikling ved offensivt næringsarbeid – serve de som allerede er på banen, fange opp positiv aktivitet. Synliggjøre tiltaksapparatet regionalt og delta i regionale samarbeid.
- Områdeplan med påfølgende reguleringsplan på Simonstad.
- Legge til rette for nyetablering og næringsutvikling i kjølvannet av en Biozinetablering på Jordøya.
- Legge til rette for bedriftsetableringer og opparbeiding av næringsområde på Engenes
- Videreutvikle samhandlingen mellom kultur og næring, spesielt retta mot reiselivsnæringa.
- Koble landbruk og reiseliv – auka verdiskaping innan natur- og kulturopplevingar og verneområde.
- Vidare satsing på samarbeidet innan reiselivssatsinga i Telemarksvegen.
- Tilrettelegge for utvikling innen landbruksnæringa, jord, skog og hagebruk.
- Utbedringer av flaskehalsar på det offentlige vei- og jernbanenett som er til hinder for en effektiv tømmertransport.
- Sikre tilgangen til skogressursene ved opprusting/ombygging av skogsbilvegnettet til tidas krav, og etablere/stelle ungskog som grunnlag for verdiskaping i et bærekraftig skogbruk.
- Utvikle biblioteket som møteplass og læringsarena ved aktiv litteraturformidling og ved å tilby aktuelle foredragsholdere.
- Ta i bruk handlingsplanen til Kulturminneplanen.
- Ta i bruk handlingsplanen til Plan for idrett og fysisk aktivitet.
- Delta i gjennomføring av mulighetsstudium for et formidlingssenter for skog.
- Delta i opprettelse av utstillingen «Beverens reise», og videreutvikling av samarbeidet internasjonalt om Beverutstilling ved Elvarheim museum.
- Slutføre VA-kart for Åmli sentrum
- Rehabiliteringsplaner VA-anlegg og kommunale veier.
- Implementere nye krav til drikkevannsforsyning for kommunale anlegg i henhold til ny drikkevannsforskrift.

3 Tiltak i handlingsprogrammet

Forklaring: Tabellen viser belastninga på drifta av foreslåtte tiltak i økonomiplanperioden.

	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Resultat videreføring drift frå 2019 til 2010	-1 041 590	-1 041 590	-1 041 590	-1 041 590	-1 041 590	-1 041 590	-1 041 590	-1 041 590
Sum tiltak	1 391 606	1 382 784	1 380 476	1 463 468	1 041 590	1 041 590	1 041 590	1 041 590
Differanse/saldering	350 016	341 194	338 886	421 878	0	0	0	0

Nr.		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
		Alle forslag til tiltak				Kommunestyret sitt vedtak			
	Rådmannens stab								
1	Endra kostnadsnøkkel Østre Agder		100 000	100 000	100 000		100 000	100 000	100 000
2	Ikt-Agder økning utover 2020 nivå		400 000	700 000	900 000		400 000	700 000	900 000
3	Skatteoppkreverfunksjon overført staten	-277 000	-481 000	-481 000	-481 000	-277 000	-481 000	-481 000	-481 000
4	40 % sekretær informasjonssenteret	274 647	274 647	274 647	274 647				
	Eining for oppvekst								
5	Auka brukarbetaling SFO	-175 000	-175 000	-175 000	-175 000				
6	Avvikle gratis kjernetid SFO	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
7	Reduksjon administrasjonsressurs skulen	-127 743	-306 583	-306 583	-306 583	-127 743	-306 583	-306 583	-306 583
8	Reduksjon flyktningetenesta	-156 486	-375 564	-936 356	-936 356	-156 486	-375 564	-936 356	-936 356
9	Reduksjon i undervisningsstilling	-259 408	-622 678	-622 678	-622 678				
10	Skuletur 10. klasse		103 872	103 872	103 872				
	Eining for helse og omsorg								
11	Inventar helsehuset	400 000				400 000			
12	Kommuneoverlege	320 000	320 000	320 000	320 000				
13	Koordinerende enhet - tjenestekontor	268 260	268 260	268 260	268 260				
14	Oppgradering server sykesignalanlegg	40 000				40 000			
15	Ergoterapeut 60 % st.	217 163	348 739	348 739	348 739	217 163	348 739	348 739	348 739
16	Sykesignalanlegg ÅPOS	400 000	20 000	20 000	20 000				
17	Utstyr legekontor	70 000							
18	Effektivisering og justering av drift i helse og omsorg	500 000	-500 753	-1 000 228	-1 000 228	500 000	-500 753	-1 000 228	-1 000 228
	Eining for habilitering og ressurs								
19	Bemanning 60 % helg	421 552	421 552	421 552	421 552	421 552	421 552	421 552	421 552
20	Daglig leder dagsenter	435 604	435 604	435 604	435 604				
21	Etablering og tilpasning av bolig	195 000	195 000	195 000	195 000				
22	Flyktning 1		353 141	353 141	353 141		353 141	353 141	353 141
23	Flyktning 2	0	227 100	1 080 000	1 080 000		227 100	1 080 000	1 080 000
24	Reduksjon tilskot frivilligsentral		430 000	430 000	430 000				
	Eining for samfunn								
25	Reduksjon av næringsstilling ved samfunn	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Utredning for myke trafikanter på Simonstad	0				0			
27	Videreføre driftstilskudd nydyrking	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Åmlihallen -bortfall av husleige		400 000	400 000	400 000		400 000	400 000	400 000
29	20 % stilling som barne og ungdoms koordinator	140 517	140 517	140 517	140 517				
30	Fortau Negardskleiva til Åmli skule	625	21 483	83 767	82 467	625	21 483	83 767	82 467
31	Garasje/avfallsboder omsorgsboliger			2 500	77 600				

Nr.		2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
		Alle forslag til tiltak				Kommunestyret sitt vedtak			
32	Høgdebasseng Børringhus	10 000	0	0	0	10 000	-250	-250	-250
33	Kjøp av grunn næringsområde Simonstad	7 063	196 809	193 983	191 158	7 063	196 809	193 983	191 158
34	Ny forbehandling AV RAVANN Nelaug VV		0	0	0		0	0	0
35	Ny vannforsyningskilde Jordøya		0	0	0		0	0	0
36	Nærmiljøanlegg i kommunale boligfelt	417	13 350	25 666	25 267	417	13 350	25 666	25 267
37	Ombygging/rehabilitering ÅPOS prisstigning 2019	311	9 667	9 519	9 369	311	9 667	9 519	9 369
38	Opparbeidelse av tomt på Engenes	5 833	132 555	130 220	127 887				
39	Prioritert liste for anskaffelser av utstyr Driftsteam	1 563	93 125	91 250	89 375				
40	Rehabiliteringsplan VA ledningsnett		0	0	0		0	0	0
41	Skilt topp 9 kulturturar	130 000				130 000			
42	Sykkelvegen Åmli-Treungen - tømmeravkjøring			417	12 933			417	12 933
43	Tilstandsvurdering og rehabiliteringsplan Åmli RA	0	0	0	0	0	0	0	0
44	Timmerodden garasjeanlegg		2 042	1 027	611				
45	Åmli skule og Dølemo oppvekstsenter - uteområde	688	24 613	24 201	23 787	688	24 613	24 201	23 787
	Åmli kyrkjelege fellesråd								
46	Prosjektor/varmestyring					50 000			
	Skatt, overføringar, renter og avdrag								
47	Eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig uten bunnfradrag	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000
48	Eiendomsskatt - produksjonsutstyr ut av takst		39 000	74 000	112 000		39 000	74 000	112 000
49	Eigedomsskatt kraftanlegg endra grunnrenteskatt		51 000	103 000	133 000		51 000	103 000	133 000
50	IKT-investeringar DDØ		-113 000	-264 000	-331 000		-113 000	-264 000	-331 000
51	Omtaksering av eiendommer i Åmli etter utløp alminnelig takseringsperiode 2023			0					
52	Realvekst rammetilskudd		500 000	-200 000	-1 300 000		500 000	-200 000	-1 300 000
53	Redusert bruk av integreringstilskot		458 286	1 315 439	2 400 527		458 286	1 315 022	2 387 594
54	Renter på diskonterte lån		-571 000	-828 000	-1 009 000		-571 000	-828 000	-1 009 000
	Nye tiltak i kommunestyret 19.12.2019								
	Tilskudd kyrkjeleg fellesråd aukast					70 000			
	Auka tilskot Åmli Bygdetun, Grånheia					8 000	8 000	8 000	8 000
	Brukarbetaling kulturskolen endrast ikkje					13 000			
	Utstyr Oasen, diverse/kjøkken					25 000			
	Lydanlegg Elvarheim					15 000			
	Private reguleringsplanar kr 30 000 pr. plan					46 000	46 000	46 000	46 000
	Avsett til disposisjonsfond					1 050 000	1 223 000	1 223 000	1 223 000

Kommentarar til tiltaka

Nr.	TILTAK	KOMMENTAR
Rådmannens stab		
1	Endra kostnadsnøkkel Østre Agder	Lagt inn en økning på 50.000 i 2020. Andel av fellesutgifter som deles likt på medlemskommunene øker fra 12,5% i 2020 til 15% i 2021, 2022 og 2023.
2	IKT-Agder økning utover 2020-nivå	Estimat pr. juni 2019 fra IKT-Agder viste en kostnad for Åmli kommune på 4.500.000 for 2020. Ny prognose 14.10. med nedjustering til 3.900.0000. Vi betaler en stykkpris pr. bruker. Økning utover 2020-nivå er lagt inn som økning for årene 2021, 2022 og 2023 utfra nye prognoser fra IKT-Agder pr. 14.10.2019
3	Skatteoppkreverfunksjon overført til Staten	I framlegg til Statsbudsjett overførast skatteoppkrevjarfunksjonen til staten frå 1. juni 2020 Åmli kommune overfører penger til Tvedestrand og Arendal kommuner for denne tjenesten. Overføringa reduseres med 7/12 i 2020 og full virkning fra 2021.
4	40% sekretær Informasjonssenteret	Stort etterslep på arbeidsoppgaver ved Informasjonssenteret på rådhuset. Stor økning i post som kommer til postmottak og via Altinn og som krever oppfølging i etterkant. En ekstra stillingsressurs 2 dager pr. uke vil frigjøre oppgaver for den faste stillingsinnehaveren i Informasjonssenteret. Det er behov for at den faste stillingsinnehaveren kan bruke andre mer skjermede arbeidssteder på rådhuset for å følge opp arbeidsoppgaver
Eining for oppvekst		
5	Auka brukarbetaling SFO	Fullpris for SFO-plass i dag er kr 2100,- Dette ligg 25 - 30 % under fleire av kommunane i fylket. Det blir foreslått to intervallar for betaling, over og under 10 veketimar. Satsane frå januar vil vere: 0 - 10 timar kr 1700,- per mnd. Full plass over 10 t kr 2600,- per mnd. Søskenmoderasjonen blir foreslått til 30 % for barn nr. 2 og 50 % for barn nr. 3 og oppover (mot 75 % i dag) for SFO og Barnehage. Satsane blir lagt inn i gjeldande vedtekter. Med dagens nivå på SFO vil dette utgjere ei årleg inntening med kr 175.000,-
6	Avvikle gratis kjernetid SFO	Ut i fra dagens nivå vil avviklinga av kjernetida kunne generere ei meirinntekt på om lag kr 100.000,- Dette må ein og sjå i samheng med tiltak om brukarbetaling.
7	Reduksjon i administrasjonsressursar i skulen	Skulen vil gjennom timeplan og vikarmodul i Visma flyt skole få meir effektiv og automatisert handtering av vikarbehov og løn. Dette vil spare mykje tid i administrasjon og gje betre oversikt og dokumentasjon på vikarbruk. Vikarløysinga har integrasjon mot lønns- og personalsystemet for overføring av timar og ansattinformasjon. Nokre oppgaver som skuleleiinga i dag utfører vert foreslått løyst av merkantilt grunna nye systema og bortfall av andre oppgaver. SFO-leiar tek administrasjon på SFO, som leiinga har hatt til no. Den totale administrasjonsramma på skulen vert redusert med 40% . Tiltaket vert foreslått gjeldande frå 1. august 2020 med 5/12 frå 2020.
8	Endring / reduksjon av oppgaver som i dag ligg på flyktning	I økonomiplanen for 2019-2022 er flyktningtenesta foreslått redusert med 50 % i 2021 og 120 % i 2022. Behovet har endret seg. Ein foreslår at tiltaket vert framskynda og at det kan starte opp med 5/12 verknad frå 2020.
9	Reduksjon i undervisningsstilling	Etter gjennomgang av tala frå skulen kan ein redusere noko i timetalet på skulen. Dette vil utgjere om lag 24 undervisningstimar eller ei stilling. Det vert 5/12 verknad i 2020
10	Skuletur i 10 klasse	I saka om gratisprinsippet og skuleturar blei polenturen fasa ut. I merknad til saka blei det lagt fram at skulen kunne arrangere turar i tråd med gratisprinsippet. Skulen har sett opp ei total kostnadsramme på dette til kr 100.000,- Dette vert foreslått tatt inn frå 2021
Eining for helse og velferd		
11	Inventar helsehuset	Oppgradering av inventar og utstyr til helsehuset. Dette gjelder avdelingene til helse og omsorg og til habilitering og ressurs.
12	Kommuneoverlege	Åmli kommune sliter med å få riktig kompetanse til å ta ansvar for samfunnsmedisin. Det er behov for å kjøpe denne tjenesten av andre kommuner. Vi ser at interkommunalt samarbeid for små kommuner er løysinga på denne lovpålagte oppgaven. Fylkeslegen er også bekymret for hvordan Åmli kommune vil organisere legetjenesten i framtida. Ved å øke samfunnsmedisin med kr. 320.000,- gjør at vi kan kjøpe en 40% stilling med å bruke de 20% som alt ligger inne i budsjettet på avdelinga.
13	Tjeneste kontor - Koordinerende enhet	Tjenestekontor / koordinerende enhet. organisering av tjenestene slik at Åmli kommune får en kanal inn og en felles behandling av søknader og vedtak. Dette bør gjelde tjenesten til helse og omsorg og til tjenesten til habilitering og ressurs. Samt at vedtak innen spes.ped i skolen bør kunne inngå i et slikt tjenestekontor. Bør ha en ressurs som kan ta ansvar for alle søknader som kommer til kommunen ifht tjenester, og at tjenestekontoret er ansvarlig for kartlegging og vurdering av søknaden.

Nr.	TILTAK	KOMMENTAR
14	Oppgadering av server sykesignalanlegget ÅPOS	Det viser seg at serveren er for gamle for siste versjon av systemet som håndtere alarmene, og det er behov for ny. Slik den fungerer i dag har vi ikke mulighet til å koble til sensorer (eks. fall alarm), da henger alarmen seg opp ved bruk. Det er også et ønske om å flytte serveren til IKT- Agder.
15	Ergoterapeut 60%	Det er lovpålagt med ergoterapeut fra 01.01.2020 for å få innfridd dette lovkravet ser vi mulighet til å flytte fra somatisk ved at en fagarbeider er gått av med pensjon. vi velger å nytte fleksivakter til å dekke opp vaktene i uka og har da en ledig stilling på helg som vi har tenkt at en sykepleier student kan gå inn å dekke.
16	Sykesignalanlegget ÅPOS	Åmli kommune er med i felles innkjøp på Agder ifht velferds teknologi. ÅPOS har et sykesignalanlegg som vi ser behov for å fornye slik at vi kan ta i bruk ny teknologi inne på institusjon. Vi har behov for gå inn i avtalen som er i Agder bytte ut systemet på ÅPOS. Da vil IKT-Agder har ansvar for installering og vedlikehold av systemet.
17	Utstyr til legekantor	Legekantoret har behov for nytt utstyr til undersøkelser, som til å måle trykket i øyet.
18	Effektivisering og justering av drift i helse og omsorg	Det er ønskelig med en total gjennomgang av driften i institusjon og hjemmebaserte tjenester med det formål å legge om tjenesten og redusere kostnader og effektivisere ressursbruken. Institusjon og hjemmebaserte tjenester har i 3 år hatt et overforbruk på vikarbruk og dette ønsker vi å se nærmere på for å finne fram til gode løsninger for å få en bedre drift.
Eining for habilitering og ressurs		
19	Bemanning 60% helg - tjeneste for funksjonshemmede	Sak følger budsjett. Brukere mindre hjemme - behov for tjenester flere helger
20	Daglig leder dagsenter	30% stilling på psykisk helse pr. i dag. Stilling i tilknytting til dagsenter økes med 70% med ansvar for de som benytter seg av dagsenteret innen psykisk hels, tjeneste for funksjonshemmede, flyktninger. Stillingen skal koordinere og tilrettelegge driften av dagsenteret for alle bruker gruppene.
21	Etablering og tilpasning av bolig	Fra og med 2020 vil tilskudd til tilpasning, tilskudd til etablering og tilskudd til utredning og prosjektering bli overført direkte til kommunene i rammetilskuddet fra staten. Det står i dag ubrukte bundne fondsmidler til formålet.
22	Flyktning 1	Lagt inn i drift 2020. Flyktning med PU diagnose. Årlig reduksjon tilskudd 2 IMDI. IMDI tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og eller atferdsvansker. Siste år med tilskudd i 2020. Viser økning etter bortfall av tilskudd i økonomiplanperioden. Bor privat bolig med oppfølging fra tjeneste for funksjonshemmede.
23	Flyktning 2	Lagt inn i drift 2020. Flyktning med PU diagnose. Årlig reduksjon tilskudd 2 IMDI. IMDI tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og eller atferdsvansker. Siste år med tilskudd i 2021. Viser gradvis økning mot bortfall av tilskudd i økonomiplanperioden. Manglende struktur i hverdagen. I perioder store utfordringer og oppfølging 2:1.
24	Reduksjon tilskudd frivilligsentral	Fra og med 2021 er det signalisert at kommunene får overført kr. 35,16 pr. innbygger til frivillighetsarbeid i direkte rammetilskudd fra staten. Beløpet for Åmli kommune vil for 2021 utgjøre ca. kr. 65.000,-. Det er en nedgang for Åmli kommune fra 2020 til 2021 på ca. kr. 430.000,-
Eining for samfunn		
25	Reduksjon av nærings stilling ved samfunn	I henhold til kommunestyre vedtak fra 14.12.2017 om ansettelse av nærings og planmedarbeider i 100% stilling, der 50% av lønnsutgifter i 2 år skulle dekkes av bruk av fond i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplan i 2018 og 2019. Som følge av naturlig avgang ved Samfunn, gjennomfører man en reduksjon tilsvarende en 40 % stilling med halv virkning i 2020 og full virkning fra 2021.
26	Utredning for myke trafikkanter på Simonstad	Løsninger for myke trafikkanter på Simonstad er diskutert internt og med fylket, og må være på plass innen oppstart av Biozinfabrikk med samlet 70-80 vogntog daglig inn/ut av Jordøya. Et utredning som anbefaler beste samlede alternativer for planløsning inkludert forhold knytta til adkomst næringsområde, rundkjøring, samling av adkomstveier til FV415, gang/sykkelvei i vegskulder og mulig landbruksvei må gjennomføres i 2020. Dette for å gjøre klart arbeid med finanseringsløsning for denne fra offentlige og private aktører, samt opparbeidelse i byggefase av Biozin. Utredningen finansierers med fondsmidler i 2020.
27	Videreføre driftstilskudd nydyrking	Sak til kommunestyret om å videreføre dagens ordning med kommunalt tilskudd til nydyrking. Finansieres ved bruk av midler fra avsetninger fra Åmli Kraftfond for perioden 2020 - 2023.
28	Åmlihallen - bortfall av husleie	Tvedestrand og Åmli Vgs leier hallen på årsbasis frem til 2. halvår 2020. Etter 2020 er det ikke leietakere til Åmlihallen.

Nr.	TILTAK	KOMMENTAR
29	20% stilling som barne- og ungdoms koordinator.	Lønn 20% stilling barne- og ungdoms koordinator. På grunn av stor arbeidsmengde er det behov for økt stillingsressurs til å avhjelpe og ivareta alle oppgaver og funksjoner ved drift av kulturskolen. Forslag til oppgaver for stillingen. -Administrative oppgaver for kulturskolen -Administrering av gratis fritidsaktivitet og utstyrsbanken (gjør i samarbeid med frivilligsentralen) fram til 2021. -Evt. bistå LOS i forebyggende aktivitetstilbud for barn og unge i Oasen/Åmlihallen eller andre aktuelle arenaer på kveldstid (jfr. omdisponering av tidligere 50% - 25% stilling som ungdomsarbeider)
30	Fortau Negardskleiva til Åmli skule	Kommunestyret vedtok i desember 2018 forlengelse av dagens fortau opp Negardskleiva og fram til Åmli skole. Tiltaket må starte med regulering av arealer- og grunnnerv/ kjøp av nødvendig areal før en kan starte opparbeiding av fortau. Grunnnerv/ kjøp, reguleringsarbeid er kalkulert til en kostnad av kr 100 000,-. Opparbeiding av fortau kostnad 1,3 mill. Tiltaket er planlagt lånefinansiert og strekker seg over 3 år. Det blei bevilget kr 100 000,- til grunnnerv osv i 2019. Det planlegges resterende finansiering med lånoptak a kr 300 000,- i 2020 og kr 1 000 000,- i 2021.
31	Garasje/avfallsbod omsorgsboliger	Det er kommet på nytt ønske fra beboerne i de nye omsorgsboliger Århuskleiva om bilgarasje / carport til egen bil. I tillegg er det fortsatt behov for avfallsbod til boligene og til Eikehaugen utleieboliger. Det planlegges carport med 5 biloppstillingsplasser, samt en større felles avfallsbod. Beboere skal betale leie for p- plasser. Det er kommet ny henvendelse i fra beboerne om behovet for garasjer. Tiltaket er planlagt finansiert med 1,5 mill i lånoptak og inntekter fra utleie av parkeringsplasser.
32	Høgdebasseng Børtinghus	Det er behov for nytt høgdebasseng for å tilfredsstillende vannforsyning i nordre del av Åmli sentrum. Dagens anlegg er gammelt (1950 tallet) og for lite. Dagens Børtinghus høydebasseng som har en kapasitet på 130 m kan kun gi nødvendige 50 l/s til slokkevann i kun 45 minutter. Det er tilstrekkelig for å forsyne Negarden med brannvann med 20 l/s i ca. 1,5 timer. Dagens høydebassenget er i en dårlig forfatning og trenger rehabilitering. For å kunne gi Åmli sentrum en sikker og god drikkevannsforsyning og nok slokkevann i framtiden planlegger en å bygge et nytt høydebasseng. Tiltaket lånefinansieres med 4,86 mill og utgiftene dekkes inn via gebyrene på vann.
33	Kjøp av grunn næringsområde Simonstad	Gjelder utkjøp av område 6 nordside av vei (54 daa) og område 1 ved elva (85 daa) som vist i kommunestyresak 21.06.2018. Utkjøp av grunn til næringsområde er beregnet med 10 kr/daa for samlet område 139 (1.390.000kr). I tillegg legges det samlet inn 1.000.000 kr per stk (verifiseres) til utkjøp av to hus på grunnen. Næringsområdet må være ferdig regulert og grunnen anskaffet i 2020 for å følge framdrift til Biozin, og mulig bruk av området i byggefasen for anlegget til riggområdet, og mulig tømmerlager i driftsfasen. Tiltaket planlegges lånefinansiert.
34	Ny forbehandling av råvann Nelaug VV	I kommunestyre desember 2018 blei det vedtatt et forprosjekt for utredning av en bedre råvannsbehandling ved Nelaug vannverk. Forprosjektet blei ferdig våren 2019 med forslag til tiltak til forbehandling av råvannet ved Nelaug vannverk. Følgende tiltak blei anbefalt. Installere Sandfilter, fargemåler, Styeskap UV UPS osv. Prosjekteringskostnader, bygningskostnader. Tiltaket vil medføre innsparinger på driften av anlegget over tid. Tiltaket er planlagt finansiert med lån a kr 500 000,- der en dekker kostnadene inn ved økt gebyr for vann
35	Ny vannforsyningskilde Jordøya	Samlet pris kommer av pågående forprosjekt fra Mulitconsult. Avhenger av restverdi på dagens anlegg, restverdi av dagens brønner og om disse kan forsyne nok vann også etter anleggsperioden på Biozintomta, videre bruk av dagens vannbehandlingsanlegg . Midlertidig vannforsyning til industriområdet under bygging av Biozintomta, kapasitetskrav for ny permanent vannforsyning, og relaterte kostnader til dette, inkludert næringsområde, Biozin og BHAS. VA-infrastruktur inkludert prosjektere og opparbeidelse av trase for nytt ledningsnett fra brønn til vannbehandling og sluttbruker. Gebyrsone Jordøya avklares politisk. Skjønnsmessig vurdert investeringskostnad. Tiltaket planlegges lånefinansiert og utgiftene dekkes inn via gebyrer på vann.
36	Nærmiljøanlegg i kommunale boligfelt	Etter kommunestyrevedtak er det bedt om en oppstilling over kostnader for etablering av lekeplasser med utstyr på kommunale boligfelt i Åmli kommune etter kommunestyres prioritering. For 2020 prioriteres Århuskleiva øvre, Engenes boligfelt, og Århuskleiva 1,2 og 3 i henhold til vedtak i kommunestyret desember 2018. 1. Århuskleiva øvre kr 100 000,- 2. Engenes boligfelt kr 200 000,- 3. Århuskleiva 1,2 og 3 kr 100 000,- 4. Skytehusrabben kr 50 000,- (Oppgradere Beverborgas uteområde) 5. Dølemo boligfelt kr 100 000,- 6. Nelaug boligfelt 100 000,- Total sum kr 650 000,- Det forsettes en egeninnsats fra beboere i feltene for opparbeiding av leikeplassene. Tiltaket er planlagt gjennomført med lånoptak. Evt tippemidler til bruk for finansiering vil bli avklart.
37	Ombygging/ rehabilitering ÅPOS prisstigning 2019	Vedtatt plan for rehabilitering av ÅPOS i 2018 budsjett oppfyller ikke Husbankens krav for tilskudd til sykehjem. Tiltaket er derfor endret til ombygging i 2019 for større boenheter som kreves for tilskudd. I 2019 blei det bevilget kr 1,645 mil til tiltaket. Det er behov for å utvide låneramma i 2020 til inndekking av prisstigning og konsulent byggeledelse for gjennomføring av prosjektet. Økt lånoptak er kr 149 000,- . Det er budsjettert med tilskudd fra Husbanken på kr 182 000,-

Nr.	TILTAK	KOMMENTAR
38	Opparbeidelse av næringsstomt på Engenes	Området opparbeides ved første salg av tomt. Er nå reservert fra Byggmester Olstad tomt i området 1-4. Endelige planer avklares 1. januar 2019. Etter salg opparbeides denne delen av næringsområdet samlet, med størrelse 6264 m ² . Pris per kvm er gitt ut fra vedtak i kommunestyre med 395 kr/m ² 26.03.2015, justert fram til 2020 med 11,6% . Det legges inn brukerbetaling for 1/3 av området gjennom kjøp eller leie fra 2021. Reduseres inntil 100% selvfinansiering når alle tomtene i dette området er solgt. Tomt 1-4 opparbeides samlet i 2020.
39	Prioritert liste for anskaffelser utstyr Driftsteamet	Etter budsjettbehandling for 2018 blei det vedtatt at kommunestyret ønsket en liste fra Samfunn der en listet opp i prioritert rekkefølge behovet for nytt utstyr til avdelingen. Følgende utstyr gjenstår på den prioriterte listen: 1. Multi - maskin til bruk på kunstgressbanen, park / grønt, feiing av sentrumsgater og brøyting. Kostnad kr 600 000 inkl. mva 2. Ekstra VA - bil til driftspersonell. Dette for å ikke bruke privatbil ved arbeid med kloakk osv. Kostnad kr 150 000,- inkl. mva 3. Ny LIFT. Dagens LIFT er snart 20 år gammel og er kostbar i drift med mange reparasjoner. Kostnad kr 600 000,- inkl. mva. 4. Ny bil til vaktmester på Åmli skole. Kostnad kr 150 000,- inkl.mva 5. Ny bil til vaktmester ved ÅPOS. Kostnad kr 150 000,- inkl. mva. I kommestyret desember 2018 blei det bevilget midler til anskaffelse av to kjøretøyer i henhold til prioriteringslisten. Dette er gjennomført i 2019. Det er kun lagt inn forslag til anskaffelse av to kjøretøy i 2020 i henhold til prioritert liste. Behovet er størst for en multimaskin og en bil til VA. Tiltaket er planlagt gjennomført med lån a kr 750 000,-.
40	Rehabiliteringsplan VA - Ledningsnett	Tilstandsvurdering og prioritering av rehabiliteringstiltak for vann- og avløpsanleggene med tidsplan. Tiltaket lånefinansieres med kr 400 000 i 2021 og kr 300 000 i 2022, utgiftene dekkes inn via økte gebyrer.
41	Skilt topp 9 kulturtur	Oppsett av skilt langs turveggar med informasjon om kulturminner. Samarbeid med Åmli turistforum og Åmli Historielag. Turistforum har ansvar for rydding, merking og grunneigaravtaler. Åmli kommune har ansvar for oppsett og vedlikehold av skilt. Viser til tiltak i plan for idrett og fysisk aktivitet og kulturminneplan. Tiltaket er beregnet til en kostnad av kr 300 000,. Finansieres av 50 % spillemidler og tilskudd til friluftaktivitet fra fylkeskommunen. Det vil også bli søkt tilskudd fra Gjensidige stiftelsen. Åmli kommune dekker det resterende.
42	Sykkelveien. Tilleggsfinansiering tømmeravkjøring.	Etter ferdigbefaring med aktuelle grunneiere som har grense til den nye Sykkelveien, har det blitt avdekket at det er 4 stk driftsavkjøringer/ velteplasser for tømmer som gjenstår. Tiltaket lånefinansieres med å utvide lånerammen.
43	Tilstandsvurdering og rehabiliteringsplan Åmli RA	Åmli renseanlegg er over 30 år gammelt. Anlegget trenger en tilstandsvurdering, samt vurdering av rensløsning og belastning. Det må utarbeides plan for oppgradering av både bygning og teknisk anlegg, samt om renseanlegget har nødvendig kapasitet for økt vekst i Åmli sentrum . Tiltaket lånefinansieres med kr 180 000,- der utgiftene dekkes inn med økte gebyrer på avløp.
44	Timmerodden garasjeanlegg	Bygging av garasje/carport for 4 biloppstillingsplasser etter forespørsel fra ledelse Timmerodden. Beregnet leie pr. garasjeplass er kr. 750 pr. mnd. Ønsket er kommet fra enhetsleder for rehabilitering og ressurs. Tiltaket lånefinansieres og kostnader dekkes inn via utleie av garasjeplasser.
45	Åmli skule og DOS. Uteområder.	Arbeidsgruppe ved Åmli skule har sett på planer for uteområdet ved skolen, for å bedre utemiljøet for elevene ved Åmli skule. Arbeidsgruppa har utarbeidet en felles plan for et best mulig uteområde ved Åmli skule der interessene til alle involverte parter ivaretas. Det er planlagt for Åmli skule nye husker, terrengsklier, benker og et amfi. Dølemo Oppvekstsenter har hatt besøk av STYD som har vurdert uteområdet for DOS. Der har det kommet tilbakenmelding på at det bør anlegges ett større uteområde for elever og barn i barnehagen. Det er derfor behov for å gjerde inne et større område som kan brukes til lek og aktivitet. Tiltaket lånefinansieres. Tiltak til Åmli skule utgjør kr 280.000 som er planlagt brukt til huske, terrengsklie, amfi og benker. Tiltak til DOS utgjør kr 50.000 som er planlagt brukt til gjerde for et større uteområde til elever og barnehage.
Åmli kyrkjelege fellesråd		
46	Kyrkjeleg fellesråd	Der ønskes nytt prosjektoranlegg til Åmli Kirke, da det gamle er utdatert og heller ikke godkjent. Prisantydning 50-70.000 kr. Det må vurderes kjøp av brukt anlegg. Det er også ønske om varmestyringsanlegg til Åmli og Tovdal kirker, der en kan starte og stoppe varmen, samt kontrollere temperaturen. Kostnadsberegnet til 30.000 kr til begge kirkene.
Skatt, overføringer, renter og avdrag		
47	Eiendomsskatt på bustad og fritidsbustad utan botnfrådrag	Frå 2020 vert det innført ein rduksjonsfaktor på 30 % av takst på bustad og fritidsbustad. For å oppretthalde inntektsnivået på eigedomsskatt på bustad og fritidsbustad kan botnfrådraget reduserast til kr 0.
48	Eigedomsskatt - produksjonsutstyr ut av takst	I statsbudsjettet for 2018 vart det vedteke å fjerne adgangen til å skrive ut eigedomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinnstallasjonar på næringsseigedom (tidlegare verk og bruk). Det er innført ei overgangsordning på 7 år. differansen mellom gamal og ny takst reduserast med 1/7 i overgangsperioden

Nr.	TILTAK	KOMMENTAR
49	Eigedomsskatt kraftanlegg - grunnrenteskatt	Grunnrenteskatten går i sin heilhet til staten og kjem til frådrag ved berekning av eigedomsskattegrunnlaget for kraftanlegg. Tiltaket er ei vidareføring av talgrunnlaget som låg til grunn for budsjettet 2018-2021.
50	IKT investeringer DDØ	Åmli kommune sin del av investeringsutgiftene i DDØ vert redusert etter kvart som investeringane nedbetalast og skal vere ferdige i 2023.
51	Omtaksering av eiendommer i Åmli kommune	I 2013 ble det innført eiendomsskatt på alle eiendommer i Åmli kommune. Takstene skal i utgangspunktet gjelde i 10 år før man retakserer ut fra bestemmelsene i eiendomsskatteloven.
52	Realvekst rammetilskot	I inntektsprognosa for frie inntekter ligg det inne ein realvekst forutsett den same relative veksten på skatt og rammeoverføringar. Rådmannen har lagt til grunn ein vekst på 0,4 % pr. år (tilsvarende demografikostnadane i makro) i tråd med prognosa.
53	Redusert bruk av integreringstilskot	Åmli kommune bruker integreringstilskot i drifta. Ettersom vi ikkje lenger tar imot flyktningar vert tilskotet redusert. Dersom vi opprettholder tjenestene på tilsvarende nivå får vi ein kostnad i drifta.
54	Renter og avdrag på diskonterte lån	Utvikling på renter og avdrag på diskonterte lån til investeringar.

4 Økonomiske føresetnader for økonomiplanen med nøkkeltal

Inntektssystemet

Den enkelte kommune sine frie inntekter (rammetilskot og skatteinntekter) vert bestemt av ein forholdsvis innfløkt "matematisk modell" kalla inntektssystemet. I 2017 vart det innført nytt inntektssystem. Kostnadsnøklane vart oppdatert for å fange opp endringar i befolkningssamansetninga, levekår, reiseavstandar og andre strukturelle forhold.

Frå 2017 vert og vektninga mellom dei ulike sektorane i kostnadsnøkkelen for kommunane oppdatert årleg ut frå dei siste tilgjengelege rekneskapstala. Det vart innført nytt bustad kriterie (strukturkriteriet) for å differensiere basistilskotet ut frå frivillige/ufrivillige avstandsulemper. Dei regionalpolitiske tilskota vart slått saman til to nye tilskot;

- Distriktstilskot Nord-Noreg og Disktriktstilskot Sør-Noreg

Småkommunetillegget som Åmli fekk tidlegare er vidareført som eit eige småkommunetillegg differensiert etter kommunens verdi på distriktsindeksen og satsane for kommunar i Sør-Noreg vert vridd meir i retning av fordeling pr innbyggjar og mindre pr kommune.

Inntektssystemet har i seg følgjande komponentar:

Oversikt over frie inntekter i 1000 kr for Åmli kommune

	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
1 Innbyggjartilskot	46 455	45 614	44 059	43 408
2 Utgiftsutjamnande tilskot	40 344	36 086	35 040	32 959
3 INGAR/(Midlar i overgangsordningar)	-100	-98	-133	-188
4 Saker særskilt fordeling	987	-40	-731	-1 377
5 Småkommunetilskot / (Regionaltilskot)	4 700	4 559	4 990	5 543
6 Ordinære skjønnsmidlar	1 240	1 630	1 880	2 050
7 Endringar saldert NB/RNB		-44	72	-49
1 - 7 Sum rammetilskot (eks. inntektsutjamning)	93 627	87 707	85 259	82 347
8 Inntektsutjamning	11 218	11 187	6 184	5 163
1-8 Sum rammetilskot	104 845	98 895	91 361	87 511
Rammetilskot - endring i %	6,0	2,4	4,4	4,2
9 Skatt på formue og inntekt	44 752	43 833	46 557	47 046
Skatteinntekter - endring i %	2,10	3,82	-1,04	6,63
1-9 Sum frie inntekter	149 600	142 700	137 900	134 557
Frie inntekter - endring i %	4,8	2,8	2,5	5,0

Forklaring til dei ulike komponentane i inntektssystemet:

1 Innbyggjartilskot

Dette vert rekna ved å ta utgangspunkt i ein gitt sats pr. innbyggjar (som er like stor for landets kommunar) multiplisert med totalt antal innbyggjarar i kommunen. For 2020 utgjør tilskotet kr 25 083 pr. innbyggjar. I 2019 utgjorde tilskotet kr 24 710 pr. innbyggjar. I 2018 utgjorde innbyggertilskotet kr 23 726 pr innbyggjar, i 2017 utgjorde innbyggertilskotet kr 23 312.

2 Utgiftsutjamnande tilskot

Dette tilskotet skal sørge for at kommunane får same høve til å yte eit likeverdig tenestetilbod ved at "ufrivillige kostnadsforskjellar" i form av ulik alderssamansetning, busettingsmønster m.m. søkast utjamna. I sum for alle landets kommunar går ordninga i null, dvs. eit reint omfordelingssystem mellom landets kommunar. Åmli vert rekna for å være ein dyrare kommune å drive enn gjennomsnittskommunen, og får dermed tilskot. I 2017 vart Åmli berekna til å vere 34,84 % dyrare å drive enn landsgjennomsnittet, i 2018 36,93 % og i 2019 36,72 %. I 2020 er Åmli berekna til å vere 38,96 % dyrare å drive enn landsgjennomsnittet.

3 INGAR/Midlar i overgangsordningar

Inntektsgarantitilskot (INGAR) skal skjerme kommunar mot plutselig svikt i rammetilskotet frå eit år til det neste. Tilskotet er utforma slik at ingen kommunar skal ha ein vekst i berekna rammetilskot frå eit år til det neste som er lågare enn kr 400,- per innbyggjar under berekna vekst på landsbasis. Tilskotet vert finansiert med eit likt trekk per innbyggjar i alle landets kommunar. Endringar i skatteinntektene eller inntektsutjamninga vert ikkje omfatta av inntektsgarantitilskotet.

Ei overgangsordning vert etablert for eksempel når eit øymerka tilskot vert overført inntektssystemet og skal fordelast etter prinsippa og verdiane der. Midla går då inn i ei overgangsordning som varer i fem år, dvs. at midla først skal fordelast fullt ut etter kriteria i inntektssystemet etter at desse åra har gått.

4 Saker særskilt fordeling

Ein viser her til Tabell C-K i "Grønt hefte".

I 2017 utgjorde beløpet – 1 377 000 som utgjer kr 258 000 i tilskot til helsestasjon og skulehelseteneste, uttrekk avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift kr – 1 907 000 samt tilskot til frivilligsentralar kr 270 000 og for 2018 kr – 731 000 som utgjer uttrekk avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift med kr -1 304 000 samt kr 274 000 i tilskot til helsestasjon og skulehelseteneste og kr 299 000 i tilskot til frivilligsentralar. I 2019 kr – 40 000 som utgjer uttrekk avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift med kr – 671 000 samt kr 312 000 i tilskot til helsestasjon og skulehelseteneste og kr 319 000 i tilskot til frivilligsentralar. I 2020 utgjer beløpet kr 987 000 og deler seg med kr 317 000 vedr. Helsestasjon og skulehelseteneste, kr 16 000 for kompensasjon for endringar i regelverket for eigedomsskatt, kr 327 000 vedr. Innlemming av tilskot for auka lærartettleik og kr 329 000 vedrørende frivilligsentralar.

5 Distriktstilskot Sør Norge

Jfr. tabell D-k i «Grønt hefte»

Frå 2017 vart småkommunetilskotet vidareført innanfor dei nye Sør-Noreg og Nord-Noreg tilskota som eit småkommunetillegg. Tildeling av distriktstilskot Sør-Noreg tek utgangspunkt i distriktsindeksen, som eit uttrykk for graden av distriktsutfordringar i ein kommune. Indeksen bygger på indikatorar for sentralitet, reiseavstand, befolkningstettleik, befolkningsstruktur og –utvikling, status på arbeidsmarknaden og inntektsnivå. Det nye Sør-Noreg tilskottet er i endå større grad enn tidlegare målretta mot kommunar med distriktsutfordringar ved at også satsane for småkommunetillegget er knytta til distriktsindeksen.

Tilskotet blir tildelt dei kommunane i Sør-Noreg som:

- har under 3 200 innbyggjarar eller ein distriktsindeks mellom 0 og 46, og
- har hatt ei gjennomsnittleg skatteinntekt dei siste tre åra som er lågare enn 120 pst. av landsgjennomsnittet (målt pr innbyggjar).

Tilskotet vert rekna ut frå antal innbyggjarar 1. januar 2019 og distriktsindeksen for 2018 som er 39 for Åmli.

6 Ordinære skjønnsmidlar

Desse midla fordelast av Fylkesmannen.

I 2017 fekk vi kr 2 050 000 kor kr 1 907 000 utgjer kompensasjon for uttrekk i rammetilskotet som følgje av avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift . I 2018 fekk vi kr 1 880 000 kor kr 1 304 000 utgjer kompensasjon for uttrekk i rammetilskotet som følgje av avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift og i 2019 får vi kr 1 630 000 kor kr 671 000 utgjer kompensasjon for uttrekk i rammetilskotet som følgje av avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift. For 2020 er det kun ordinært skjønn då overgangsordninga som følgje av avgiftslette differensiert arbeidsgjevaravgift utgår i 2019.

7 Endringar saldert NB/RNB

8 Inntektsutjamning

Forutan ovannemnde, består inntektssystemet og rammeoverføringane av ein sentral del kalla inntektsutjamnande tilskot. Denne ordninga skal delvis utjamne skatteinntektsforskjellar mellom kommunar.

Ordninga inneber at også rammetilskotet må bereknast. Som grunnlag for berekninga har vi lagt inn gjennomsnittlege skatteinntekter dei tre siste åra. Det er i statsbudsjettet lagt opp til ein vekst i skatteinntektene på 3,8 % i 2019. For 2020 har vi lagt inn ein vekst på 2,1 % i tråd med forslag til statsbudsjett.

9 Skatt på inntekt og formue

Kommunal andel av skatt på inntekt og formue. I 2017 og 2018 var skattøyren 11,8 % som maksimal sats. I statsbudsjett for 2019 vart den sett til 11,55 % som maksimal sats og i forslag til statsbudsjett for 2020 er den sett til 11,1 %.

Regjeringa sitt kommuneopplegg for 2020

Regjeringa sitt forslag til statsbudsjett vart lagt fram 7. oktober. Regjeringa legg opp til ein realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 1,3 mrd. kroner (d.v.s 0,3 %), medan det i kommuneproposisjonen i mai vart signalisert ein realvekst i intervallet 1 – 2 mrd. kroner. Heile realveksten, d.v.s vekst utover kompensasjon for løns- og prisvekst, gjeld kommunane.

Ved berekning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter er det lagt til grunn ein kostnadsvekst (deflator) på 3,1 % frå 2019 til 2020. Deflatoren på 3,1 % for 2020 er samansett av 3,6 % som årslønsvekst og 2,2 % som prisvekst. I realveksten ligg det og inne midlar som er grunngjeve i særskilte formål (400 mill. kr til tidleg innsats/lærarnormen og 150 mill. kr til opptrappingsplanen for rus). Kommunen sin del av dette er 164 000 kr til tidleg innsats/lærarnormen og 59 000 kr til opptrappingsplanen for rus.

Realveksten i frie inntekter (skatt og rammetilskot) på 0,3 % er rekna frå inntektsnivået i 2019 slik det vart sagt etter handsaminga av Revidert nasjonalbudsjett 2019. Når veksten reknast frå anslag på rekneskap for 2019, vert inntektsveksten frå 2019 til 2020 lågare, då veksten reknast frå eit oppjustert nivå samanlikna med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2019. Oppjusteringa i år heng saman med auka anslag på skatteinntekter for kommunane med 4,230 mrd. kroner. Skatteinntektene for i år er nå anslått å auke med 3,8 % nominelt for kommunane.

Regjeringa foreslår at den kommunale skattøyren for personlege skattytarar for 2020 settast til 11,10 prosent, som er ein reduksjon på 0,45 prosentpoeng i forhold til nivået i år.

I kommuneproposisjonen for 2020 vart det varsla at skattøyren skal fastsettast ut frå ei målsetting om at skatteinntektene for kommunane skal utgjere 40 prosent av dei samla inntektene.

Ordinær skatt på inntekt og formue (inkludert naturressursskatt) vert berekna til å auke med 2,1 % for kommunane samanlikna med det oppjusterte nivået i år.

Rammetilskotet for kommunane vert foreslått å auke med 2,4 % for landet. Sum frie inntekter vert etter dette berekna å auke med 2,2 % nominelt.

Rådmannen sitt kommuneopplegg for 2020

I budsjettframlegget for 2020 er frie inntekter (skatt og rammetilskot) sett til 149,650 mill. kroner, som er 200 000 kroner lågare enn berekningane frå Kommunaldepartementet. Rådmannen legg pr. nå til grunn 142,727 mill. kroner som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 504 000 kroner, som er summen av såkalla oppgøveendringar over statsbudsjettet, får vi 143,231 mill. kroner i oppgøvekorrigerede frie inntekter i 2019. I rådmannens framlegg til budsjett vert det difor lagt til grunn ein nominell vekst i frie inntekter på 6,419 mill. kr eller 4,4 % som gir ein realvekst på 1,3 %.

Ei såkalla oppgøveendring over rammetilskotet, som i makro summerer seg til 1,729 mrd. kr for kommunane, er omfatta av følgjande innlemningar, korreksjonar og regelendringar av ein viss størrelse for Åmli:

Korreksjonar i rammetilskotet 2020	I makro	Åmli
Samlet korreksjon i rammetilskuddet 2019 for endringer i 2020 (I 1000 2019-kr)	1 729 495	504
NAV kontaktsenter	-7 274	-3
Nedskalering forsøk barnevern (Røyken/nye Asker)	-21 680	0
Overføring av skatteoppkreving til Skatteetaten	-625 024	-374
Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene	205 238	113
Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens	358 045	208
Tilskudd til habilitering og rehabilitering	84 384	47
Tilskudd til samordning av lokale rus- og kriminalitets-forebyggende tiltak	6 149	2
A.C. Møller kompensasjon til Trondheim kommune (helårsvirkning)	2 239	0
Tidlig innsats i skolen, økt lærertetthet 1.-10. trinn	1 277 238	317
Statlig/private skoler, økning i elevtall	-165 989	-68
Gratis kjernetid barnehage 2-åringer -helårseffekt 2020 (fra 1.8.2019)	56 046	20

Korreksjonar i rammetilskotet 2020	I makro	Åmli
Økt foreldrebetaling barnehage fra 1.8.2019 helårseffekt 2020	-80 400	-28
Nettogeinst gjennomføring av prøver	-1 251	-1
Moderasjonsordningar SFO 1.8.2020, innt. grad. 1.-2. trinn	56 450	23
Gratis SFO til barn med særskilte behov på 5.-7. trinn	20 369	8
Tilskudd til leirskole-opplæring	54 380	22
Myndighet etter naturmangfoldsloven for mindre verneområder	2 424	1
Myndighet etter forurensningsloven	1 649	1
Etablering og tilpasning av bolig	481 574	190
Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten	-32 304	0
Forvaltning av landbrukspolitiske tilskudd	10 087	14
Tilskudd til gang- og sykkelveier	47 145	23
Helsestasjons- og skolehelsetjenester	0	-5
Endring i innbyggertilskudd som følge av grensejustering	0	0
Frivilligsentraler	0	-8

Rådmannen har for dei øvrige åra i planperioden (2021-2023) budsjettert med ein årleg realvekst i kommuneopplegget på 1,350 mrd. kroner eller 0,4 % (tilsvarande demografikostnadane i makro), og lagt til grunn same relative veksten på skatt og rammeoverføringar.

Oppsummert for åra i økonomiplanperioden opererast det difor med følgjande berekningar for frie inntekter (i 2020 kroner)

ÅMLI	2020	2021	2022	2023
Rammetilskudd	105 293	104 793	105 493	106 587
Skatt	44 364	44 364	44 364	44 364
Sum frie inntekter	149 657	149 157	149 857	150 951
Sum – endring %	4,4	-0,3	0,5	0,7

Budsjettframlegget for 2020-2023 bygger på budsjett for 2019. Budsjettet er tilpassa vedteken organisasjonsplan gjeldande frå 01.01.2016 og vedtaka kring sakene om strukturelle endringar er lagt inn i budsjettet. I tillegg er endringane i forslag til statsbudsjett lagt inn i budsjettet, samt andre lokale og sentrale føringar. Når ovannemnde er lagt inn i budsjettframlegget får vi det vi kallar for «Konsekvensjustert budsjett»

Når ein tek omsyn til ovannemnde viser driftsbudsjettet eit «overskot» på kr 1,04 mill. jfr. oversikten; Tiltak i handlingsprogrammet i budsjettdokumentet.

Vidare i oversikten ser ein alle tiltaka som er foreslått i handlingsprogrammet og kva for tiltak rådmannen har teke inn i budsjettet.

Eit tiltak er endringar i forhold til dagens drift. Tal med minus føre viser auka inntekter/reduerte utgifter og positive tal viser auka utgifter/reduerte inntekter. I tillegg er der ein tabell med kommentarar knytt til kvart enkelt tiltak uavhengig om tiltaket er med i framlegget eller ikkje.

Utover dette viser ein til sakene som følgjer budsjettet.

Skatte- og rammetilskotsgrad

Viser kor stor del av kommunen sine driftsutgifter som dekkast av skatteinntekter og rammetilskot.

	B2017	B2018	B2019	B2020
Skatte- og rammetilskotsgrad	71,7%	69,1%	70,0%	70,82%

(Skatteinntektene og rammetilskotet i % av hovudpost 1010-1499)

Skatte- og rammetilskotsgraden målast i forhold til kommunen sine utgifter.

Skatte- og rammetilskotsgraden frå 2019 til 2020 aukar som følgje av reduksjonane på utgiftssida i rådmannens framlegg til budsjett samt auka demografikostnader som gir meir utgiftsutjamnande tilskot.

Den utgiftsutjamnande delen av rammetilskotet viser at Åmli kommune vert 2,2 % dyrare å drive i 2020 i forhold til 2019.

Eigedomsskatt

I statsbudsjettet for 2018 auka regjeringa grunnrenteskatten. Grunnrenteskatten går i sin heilhet til staten og kjem til frådrag ved berekning av eigedomsskattegrunnlaget for kraftanlegg. Verknadane går ikkje fram av statsbudsjettet, men ved hjelp av Landssamanslutninga av vassdragskommunar (LVK) har vi gjort berekningar som viser verknadane for Åmli. Over tidsintervallet 2018-2027 vil Åmli miste kr 2,152 mill kroner i skatt på verk og bruk som følge av dette.

Regjeringa vedtok òg å fjerne retten til å skrive ut eigedomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjonar, med unntak av vasskraftverk. Det er i denne forbindelse tenkt ei overgangsordning på 7 år frå 2019. Konsekvensen av forslaget ligg som tiltak i rådmannens framlegg til budsjett.

I budsjettet for 2020 er det ytterlegare endringar kring eigedomsskatten.

Det er innført ein lovpålagt reduksjonsfaktor på 30 % for bustad – og fritidseigedom. Endringa inneber at eigedomsskattegrunnlaget ikkje skal overstige 70 % av marknadsv verdien til bustad- og fritidsbustad. Endringane trer i kraft frå og med eigedomsskatteåret 2020.

Kommunar som har føreteke alminneleg taksering i 2013 eller seinare, får høve til å nytte denne taksten til og med skatteåret 2023. Den obligatoriske reduksjonsfaktoren på 30 % skal imidlertid også gjelde kommunar som nyttar seg av takst frå 2013 eller seinare.

Kommunar med takst frå 2013 vil dermed få ein full takseringsperiode på 10 år, samtidig som dei nye reglane vil gjelde for heile landet frå 2024.

Maksimal skattesats for bustad- og fritidsbustad vert òg redusert frå 7 promille til 5 promille med ytterlegare reduksjon frå 2021 til 4 promille for bustad- og fritidsbustad.

Kommunestyret vedtok å utvide verkeområdet for eigedomsskatt i 2013 til òg å gjelde hus/hytter/tomt/næringseigedomar i heile kommunen. I framlegg til budsjett for 2020 er skattesatsen uendra i forhold til 2019 d.v.s 4 promille for hus/hytter med tilhøyrande tomt og 7 promille for næring.

Driftsinntekter

Kommunen sine driftsinntekter, forutan rammetilskot frå staten og skatteinntekter, består av sals- og leigeinntekter og overføringar frå staten og trygdeforvaltninga.

Skal vi kunne auke driftsinntektene, må det i prinsippet vere ved å auke sals- og leigeinntektene, og å innføre nye avgifter.

Gebyr på vatn er auka med 3 prosent

Gebyr på avløp er uendra.

Gebyr for feiing er uendra.

Gebyr for avfall og slam for 2019 vert foreslått vedteke i tråd med det styret i IATA vedtek.

Betalingsattsane for barnehage er sett til maks sats.

Betalingsattsane for SFO vert foreslått auka med kr 500 for ein fulltids plass. Auka utgjør 24 %.

Satsen i kultur og musikkskulen blir justert i tråd med saken om strukturelle endringar.

Eigenbetaling heimhjelp er auka med 5 %.

Eigenbetaling ambulerande vaktmester er auka med 5 %.

Betalingsatts matlevering er uendra.

Betalingsattsstryggleiksalarm er uendra.

Betalingsatts for vask av tøy er uendra.

Sats for oppmåling endra i tråd med kart- og oppmålingsindeksen som utgjør 2,09 %.

Sats for reguleringsplanar foreslås auka med 30 %. (fra kr 39 000 til kr 50 000)

Sats for byggesak foreslås auka med 3,0 %.

Åmli kommune har dei siste åra fått utbytte for vår eigardel i Agder Energi . Utbytte i 2020 baserer seg på eit resultatet for selskapet for 2018 som vart 874 mill. kr. ut frå ein utbyttepolitikk på 70 % av resultatet. Åmli sin del av budsjettert utbytte for 2020 er 7,464 mill kroner som gir ein auke sett i forhold til 2019. Utbytte ligg på same nivå i økonomiplan-perioden.

Driftsutgifter

Den største driftsutgifta til kommunen er lønsutgiftene inkl. sosiale utgifter som for 2019 utgjør 63 % av driftsutgiftene. Det er for 2020 budsjettert med ein årslønsvekst på 3,3 prosent minus overheng på 1,3 prosent gir ein vekst på 2,0 prosent.

Åmli kommune har ein låneportefølje der ca 50 % av låna er til fastrente pr dato. Ein er dermed eksponert for utgiftsauke på 50% av låneporteføljen dersom renta går opp. Rentenivået på kommunen sine lån til flytande rente er pr. oktober 2019 ca 2,0 % p.a. Rådmannen har, på nye tiltak som er foreslått lånefinansiert, lagt inn eit rentenivå på 2,5 % p.a. Det er teke omsyn til forventa renteauke på eksisterande lån.

Elles opplysast det at vi tidlegare år ikkje har budsjettert momsutgifter og momsinntekter i forhold til momskompensasjonsordningar og heller ikkje avskrivningar. I budsjettframlegget for 2020 er nå dette endra ved at utgifter og inntekter i forbindelse med ovannemnde er lagt inn i budsjettet, noko som påverkar hovudoversiktane i driftsrekneskapen.

Fond

I tråd med retningslinene i Åmli kommune for bruk av integreringstilskotet innanfor 5-års intervallet vi mottok tilskot for pr flyktning, er det i 2020 foreslått å bruke kr 3,4 mill. av tilskotet i drifta, mot 4,68 mill. i 2019. Reduksjonen utgjør kr 1,280 mill.

Bruken av midla i 2020 går hovudsakleg til flyktingetenesta, voksenopplæring, norskundervisning framandspråklege og utleigebustader. Tilskotet vi mottok for 2020 er berekna til 1,372 mill kr. Det vart signalisert frå statlege myndigheter at kommunen ikkje vil motta flyktningar i 2018 og 2019. Vi bruker dermed meir pengar enn vi tilfører fondet. Det er i rådmannen sitt framlegg til økonomiplan (2020-2023) lagt opp til å redusere denne fondsbruken ytterlegare med 0,458 mill kroner i 2021, kr 1,315 mill kroner i 2022 og kr 2,387 mill i 2023.

Netto driftsrammer fordelt på avdelingane

Resultateining	Budsjett 2019	% av nto. dr. utg.	Budsjett 2020	% av nto. dr. utg.
Rådmannens stab	19 561 300	13,40	20 324 669	13,33
Eining for oppvekst	49 007 600	33,57	47 946 637	31,45
Eining for helse og omsorg	38 754 500	26,55	42 794 650	28,07
Eining for habilitering og ressurs	20 694 358	14,17	21 578 138	14,15
Eining for samfunn	17 977 202	12,31	19 824 784	13,00
Skatt, overføringar, renter og avdrag	-145 994 957	100,00	-152 468 878	100,00
	0		0	

Tabellen viser netto driftsrammer for einingane etter ny organisering ut frå rådmannen sitt framlegg til budsjett. Eining for oppvekst er den største eininga der netto driftsramme utgjør i underkant 1/3 av kommunen sitt netto budsjett. I forbindelse med K-sak 19/42 om strukturelle endringar vart det vedteke å overføre kulturskolen frå eining for Oppvekst til eining for Samfunn og helsestasjonen til eining for Helse og omsorg. For samanlikninga si skuld er dette teke omsyn til i budsjetttrammene for 2019 i ovannemnde tabell.

Lånegjeld og investeringar

Lånegjeld, rente og avdragsutvikling.

År	2020	2021	2022	2023
Lånegjeld pr. 01.01	176 191 929	177 163 252	175 601 924	167 232 102
Opptak nye lån 2020-2023	9 349 500	7 100 000	500 000	0
Renter	3 933 920	3 589 281	3 487 216	3 304 912
Avdrag	8 378 177	8 661 328	8 869 822	8 885 818
Sum renter/avdrag	12 312 097	12 250 609	12 357 038	12 190 730
Lånegjeld 31.12	177 163 252	175 601 924	167 232 102	158 346 284

Det er i økonomiplanen for 2020 – 2023 lagt opp til eit investeringsnivå for å på sikt redusere lånegjelda til kommunen.

Det som påverkar kommunen si lånegjeld i perioden 2020-2023 er opptak av flg. lån til investeringsprosjekter:

Tiltak	År 2020	Avdragstid	År 2021	Avdragstid	År 2022	Avdragstid	År 2023	Avdragstid
3636 Tur og sykkeløype Åmli Treungen					200 000	25		
3670 Rehabilitering ÅPOS	149 500	25						
3678 Fortau Negardskleiva	300 000	25	1 000 000	25				
3703 Tilstandsvurdering og rehabilitering Åmli RA	180 000	25						
3704 Høgdebasseng Børtinghus	4 800 000	40						
3705 Rehabiliteringsplan VA-ledningsnett			400 000	40	300 000	40		
3706 Nærmiljøanlegg kommunale boligfelt	200 000	25	200 000	25				
3709 Ny forbehandling av råvann Nelaug VV			500 000	20				
3713 Grunnerverv Simonstad næringsområde	3 390 000	30						
3714 Ny råvannsforsyning Jordøya VV			5 000 000	40				
3715 Åmli skule og DOS uteområde	330 000	20						
Sum låneopptak	9 349 500		7 100 000		500 000		0	

Investeringane er omtala meir utfyllande i tiltaksversikten.

Løns- og prisføresetnader

Budsjettet bygger på opprinneleg budsjett for 2019 som ramme.

Vedtak i K-sak 19/42 om strukturelle endringar er lagt inn i budsjettet.

Statsbudsjettet bygger på ein deflator (løns- og prisvekst) på 3,1 % frå 2019 til 2020.

Lønsveksten er budsjettetert i.h.h.t. statsbudsjettet sine føringar.

I 2020 har vi budsjettetert med 15,5 % pensjonskostnadar for medlemmer i KLP. For medlemmar i STP har vi budsjettetert med 12,6 %.

Opptak av nye lån er budsjettetert med ei rente på 2,5 % i perioden 2020-2023.

Åmli kommune har ein realvekst i dei frie inntektene frå 2019 til 2020 på 1,3 prosent.

Det vert lagt fram eigne saker på forslag om endra betalingsattsar for kommunale tenester.

Bevilgningsoversikt drift etter forskriftens § 5-4

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-105 293 250	-104 793 250	-105 493 250	-106 593 250
Inntekts- og formuesskatt	-44 364 000	-44 364 000	-44 364 000	-44 364 000
Eiendomsskatt	-10 322 000	-10 232 000	-10 145 000	-10 077 000
Andre generelle driftsinntekter	-8 374 871	-7 336 344	-5 626 708	-4 554 136
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-168 354 121	-166 725 594	-165 628 958	-165 588 386
Sum bevilgninger drift, netto	165 968 345	164 356 443	163 153 855	163 279 723
Avskrivninger	9 500 000	9 500 000	9 500 000	9 500 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	175 468 345	173 856 443	172 653 855	172 779 723
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	7 114 224	7 130 849	7 024 897	7 191 337
Renteinntekter	-1 127 465	-1 127 465	-1 127 465	-1 127 465
Utbytter	-7 460 000	-7 460 000	-7 460 000	-7 460 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	4 068 693	3 497 693	3 240 693	3 059 693
Avdrag på lån	8 397 479	8 906 854	9 269 806	9 284 366
NETTO FINANSUTGIFTER	3 878 707	3 817 082	3 923 034	3 756 594
Motpost avskrivninger	-9 500 000	-9 500 000	-9 500 000	-9 500 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	1 492 931	1 447 931	1 447 931	1 447 931
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	622 000	492 000	492 000	492 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	217 759	217 759	217 759	217 759
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-2 332 690	-2 157 690	-2 157 690	-2 157 690
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 492 931	-1 447 931	-1 447 931	-1 447 931
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

Hovedoversikt skjema 1B – netto utgift pr. eining

Tekst	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
10 RÅDMANNENS STAB	20 324 669	20 570 669	20 870 669	21 070 669
20 OPPVEKST	52 986 637	52 588 719	52 027 927	52 027 927
30 HELSE OG OMSORG	43 021 650	41 712 473	41 212 998	41 212 998
40 HABILITERING OG RESSURS	24 599 092	24 599 092	24 599 092	24 599 092
50 SAMFUNNSAVDELINGA	22 447 097	22 409 290	22 117 969	22 110 837
60 ØKONOMI/SKATTEOPPKREVER	2 589 200	2 476 200	2 325 200	2 258 200
Sum	165 968 345	164 356 443	163 153 855	163 279 723

Bevilgningsoversikt investering etter forskriftens § 5-5

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Investeringer i varige driftsmidler	10 197 500	7 400 000	550 000	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	492 000	0	0	0
Utlån av egne midler	4 000 000	0	0	0
Avdrag på lån	1 100 000	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	15 789 500	7 400 000	550 000	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-365 500	-300 000	-50 000	0
Tilskudd fra andre	-352 500	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 100 000	0	0	0
Bruk av lån	-13 349 500	-7 100 000	-500 000	0
SUM INVESTERINGSINNEKTER	-15 167 500	-7 400 000	-550 000	0
Videreutlån	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0
Overføring fra drift	-622 000	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-622 000	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0

Hovedoversikt skjema 2B – investering

Art	Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	6 062 000	6 700 000	200 000	0
027000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	200 000	0	0	0
027001	Konsulenttjenester	180 000	400 000	300 000	0
028000	Grunnerverv	3 390 000	0	0	0
042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	365 500	300 000	50 000	0
Sum		10 197 500	7 400 000	550 000	0

Økonomisk oversikt drift – forskriftenes § 5-6

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-105 293 250	-104 793 250	-105 493 250	-106 593 250
Inntekts- og formuesskatt	-44 364 000	-44 364 000	-44 364 000	-44 364 000
Eiendomsskatt	-10 322 000	-10 232 000	-10 145 000	-10 077 000
Andre skatteinntekter	-963 740	-963 740	-963 740	-963 740
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-7 411 131	-6 372 604	-4 662 968	-3 590 396
Overføringer og tilskudd fra andre	-26 455 298	-25 945 298	-25 945 298	-25 945 298
Brukerbetalinger	-4 846 000	-4 846 000	-4 846 000	-4 846 000
Salgs- og leieinntekter	-14 148 729	-14 011 536	-14 302 857	-14 309 989
SUM DRIFTSINTEKTER	-213 804 148	-211 528 428	-210 723 113	-210 689 673
Lønnsutgifter	108 474 877	107 874 377	107 044 377	107 044 377
Sosiale utgifter	30 562 342	30 395 747	30 165 480	30 165 480
Kjøp av varer og tjenester	58 615 115	57 458 115	57 607 115	57 740 115
Overføringer og tilskudd til andre	13 766 038	13 431 038	13 431 038	13 431 038
Avskrivninger	9 500 000	9 500 000	9 500 000	9 500 000
SUM DRIFTSUTGIFTER	220 918 372	218 659 277	217 748 010	217 881 010
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	7 114 224	7 130 849	7 024 897	7 191 337
Renteinntekter	-1 127 465	-1 127 465	-1 127 465	-1 127 465
Utbytter	-7 460 000	-7 460 000	-7 460 000	-7 460 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	4 068 693	3 497 693	3 240 693	3 059 693
Avdrag på lån	8 397 479	8 906 854	9 269 806	9 284 366
NETTO FINANSUTGIFTER	3 878 707	3 817 082	3 923 034	3 756 594
Motpost avskrivninger	-9 500 000	-9 500 000	-9 500 000	-9 500 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	1 492 931	1 447 931	1 447 931	1 447 931
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	622 000	492 000	492 000	492 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	217 759	217 759	217 759	217 759
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-2 332 690	-2 157 690	-2 157 690	-2 157 690
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 492 931	-1 447 931	-1 447 931	-1 447 931
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0

5 Årsbudsjett 2020

Investeringsbudsjettet 2020-2023

Oversikten viser kvart enkelt prosjekt i investeringsrekneskapen og korleis desse er finansiert.

Åmli		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
3107	Husbanken				
0.051000	Avdrag	1 100 000	0	0	0
0.052000	Utlån	4 000 000	0	0	0
0.091000	Bruk av lån	-4 000 000	0	0	0
0.092000	Mottatte avdrag på utlån	-1 100 000	0	0	0
3112	KLP egenkapitalinnskudd				
0.052900	Kjøp av aksjer og andeler	492 000	0	0	0
0.097000	Overføringer fra driftsregnskapet	-492 000	0	0	0
3636	Tur og sykkelløype Åmli-Treungen				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	0	0	200 000	0
0.042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	0	0	50 000	0
0.072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	0	0	-50 000	0
0.091000	Bruk av lån	0	0	-200 000	0
3670	Rehabilitering ÅPOS				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	132 000	0	0	0
0.027000	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	200 000	0	0	0
0.042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	83 000	0	0	0
0.072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-83 000	0	0	0
0.081000	Andre statlige overføringer	-182 500	0	0	0
0.091000	Bruk av lån	-149 500	0	0	0
3678	Fortau Negardskleiva - Åmli skole				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	300 000	1 000 000	0	0
0.042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	75 000	250 000	0	0
0.072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-75 000	-250 000	0	0
0.091000	Bruk av lån	-300 000	-1 000 000	0	0
3703	Tilstandsvurdering og rehabilitering Åmli RA				
0.027001	Konsulenttjenester	180 000	0	0	0
0.091000	Bruk av lån	-180 000	0	0	0
3704	Høgdebasseng Børtinghus				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	4 800 000	0	0	0
0.091000	Bruk av lån	-4 800 000	0	0	0
3705	Rehabiliteringsplan VA-ledningsnett				
0.027001	Konsulenttjenester	0	400 000	300 000	0
0.091000	Bruk av lån	0	-400 000	-300 000	0

Åmli		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
3706	Leikeplasser kommunale boligfelt				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	200 000	200 000	0	0
0.042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	50 000	50 000	0	0
0.072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-50 000	-50 000	0	0
0.091000	Bruk av lån	-200 000	-200 000	0	0
3709	Ny forbehandling av råvann Nelaug VV				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	0	500 000	0	0
0.091000	Bruk av lån	0	-500 000	0	0
3710	Skilt topp 9 kulturturar				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	300 000	0	0	0
0.042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	75 000	0	0	0
0.072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-75 000	0	0	0
0.073000	Refusjon fra fylkeskommuner	-20 000	0	0	0
0.081000	Andre statlige overføringer	-150 000	0	0	0
0.097000	Overføringer fra driftsregnskapet	-130 000	0	0	0
3713	Grunnerverv Simonstad næringsområde				
0.028000	Grunnerverv	3 390 000	0	0	0
0.091000	Bruk av lån	-3 390 000	0	0	0
3714	Ny råvannsforsyning Jordøya VV				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	0	5 000 000	0	0
0.091000	Bruk av lån	0	-5 000 000	0	0
3715	Åmli skule og DOS. Uteområder				
0.023000	Bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg	330 000	0	0	0
0.042900	Merverdiavgift som gir rett til mva.kompensasjon IA	82 500	0	0	0
0.072900	Kompensasjon for merverdiavgift IA	-82 500	0	0	0
0.091000	Bruk av lån	-330 000	0	0	0

Jfr.kommentarane til kvart enkelt tiltak under punktet "Tiltak i handlingsprogrammet".

